

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
KATEDRA CESTOVNÍHO RUCHU V TÁBOŘE

Studijní program: 6208 T Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodně podnikatelský

Roční rekreační cyklus v oblasti Posázaví
a profil jeho návštěvníka

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce:

RNDr. Blažena Gehinová

Autor:

Petra Švaříčková

Tábor 2006

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Petra Švaříčková**

Studijní program: M 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodně podnikatelský obor

Název tématu: **Roční rekreační cyklus v oblasti Posázaví a profil jeho návštěvníka**

Zásady pro vypracování:

(v zásadách pro vypracování uveďte cíl práce a metodický postup)

Cíl práce:

Zhodnotit úlohu vybraných segmentů krajiny a jejich vliv na návštěvnost v regionech cestovního ruchu. Vypracovat návrh teritoriálního marketingu a jeho zastoupení v produktech destinačního managementu.

Metodický postup:

1. Studium odborných pramenů a literatury
2. Kvalitativní a kvantitativní empirický výzkum technikou výběrového šetření
3. SWOT analýza

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Řešení problematiky, 4. Metodika, 5. Provedení analýzy, 6. Diskuse, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Použitá literatura, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah průvodní zprávy: 60 – 70 stran

Seznam odborné literatury:

Hrala, V.: Geografie cestovního ruchu. Praha: Idea Servis, 2002

Mirvald, S.: Geografie cestovního ruchu. Plzeň: ZČU, 1996

Míchal, I.: Praktické rámce hodnocení krajinného rázu I., II. Ochrana přírody 52. 1997

Štěpánek, V. a kol.: Geografie cestovního ruchu. Praha: Karolinum, 2001

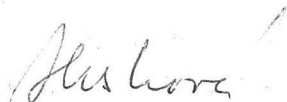
Vedoucí diplomové práce: RNDr. Blažena Gehinová

Konzultant:

Datum zadání diplomové práce: 2. 3. 2004

Termín odevzdání diplomové práce: 30. 4. 2006

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
soudní sídlení
VANČUROVA 2904 390 01 TÁBOR

doc. Ing. Marie Hesková, CSc.
Vedoucí katedry

doc. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
Děkanka

V Českých Budějovicích dne 12. 3. 2004

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Roční rekreační cyklus v oblasti Posázaví a profil jeho návštěvníka“ vypracovala samostatně na základě zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Táboře, dne 27. dubna 2006

J. Vaníčková

Poděkování

Tímto způsobem bych chtěla projevít dík všem, kteří mi pomohli při tvorbě této diplomové práce. Především bych chtěla poděkovat vedoucímu mé práce RNDr. Blaženě Gehinové za poskytnuté rady, věcné připomínky a trpělivost.

1	ÚVOD	1
1.1	CÍL PRÁCE	1
1.2	STANOVENÍ HYPOTÉZY	1
1.3	METODIKA PRÁCE	2
1.3.1	<i>Analýza sekundárních zdrojů</i>	2
1.3.2	<i>Realizace terénního průzkumu</i>	2
1.3.2.1	Dotazníkové šetření	2
1.3.2.2	Šetření rekreačního cyklu návštěvníků	3
1.4	STRUKTURA PRÁCE	3
1.5	LITERÁRNÍ PŘEHLED	4
1.5.1	<i>Definice cestovního ruchu</i>	4
1.5.2	<i>Účastník cestovního ruchu</i>	5
1.5.3	<i>Destinace cestovního ruchu</i>	5
2	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O POSÁZAVÍ	7
2.1	GEOLOGICKÝ VÝVOJ POSÁZAVÍ	7
2.2	KLIMATICKÉ PODMÍNKY	8
2.3	BIOLOGICKÉ PODMÍNKY	8
2.3.1	<i>Flóra</i>	8
2.3.2	<i>Fauna</i>	9
2.4	OCHRANA PŘÍRODY	10
2.5	DEMOGRAFICKÉ A EKONOMICKÉ UKAZATELE	11
3	ANALÝZA VYBRANÉ LOKALITY	14
3.1	VYMEZENÍ OBLASTI	14
3.2	PRIMÁRNÍ POTENCIÁL OBLASTI	15
3.2.1	<i>Přírodní podmínky a atraktivita</i>	15
3.2.1.1	Reliéf a morfologické poměry	15
3.2.1.2	Hydrologické poměry	16
3.2.1.3	Klimatické poměry	18
3.2.1.4	Rostlinstvo a živočišstvo	20
3.2.1.5	Ochrana přírody	20
3.2.2	<i>Společenské podmínky a atraktivita</i>	21
3.2.2.1	Město Sázava	21

3.2.2.2	Chocerady.....	22
3.2.2.3	Stříbrná Skalice (příloha č. 6)	23
3.2.2.4	Ondřejov.....	23
3.2.2.5	Oplany	24
3.3	SEKUNDÁRNÍ POTENCIÁL	24
3.3.1	<i>Ubytování</i>	24
3.3.1.1	Chatový typ ubytování	24
3.3.1.2	Hotelový typ ubytování.....	25
3.3.1.3	Kempy a veřejné tábořiště.....	26
3.3.1.4	Zhodnocení ubytovacích možností.....	26
3.3.2	<i>Stravování</i>	27
3.3.2.1	Zhodnocení stravovacích možností.....	27
3.3.3	<i>Dopravní vybavenost</i>	28
3.3.3.1	Silniční doprava.....	28
3.3.3.2	Cyklotrasy	29
3.3.3.3	Železniční doprava	30
3.3.3.4	Vodní doprava	31
3.3.3.5	Turistické trasy	31
3.3.3.6	Zhodnocení dopravní infrastruktury.....	32
3.3.4	<i>Obchodní vybavenost</i>	33
3.4	TERCIÁRNÍ POTENCIÁL	33
3.4.1	<i>Instituce cestovního ruchu</i>	33
3.4.1.1	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky	33
3.4.1.2	CzechTourism	34
3.4.1.3	Krajský úřad Středočeského kraje.....	34
3.4.1.4	Obce a mikroregiony	35
3.4.2	<i>Propagace regionu</i>	36
3.4.2.1	Internet, WWW stránky	36
3.4.2.2	Informační centra	36
3.4.2.3	Výstavy a veletrhy.....	37
3.4.2.4	Ostatní propagace.....	37
4	VLASTNÍ VÝZKUM	38
4.1	CHARAKTERISTIKA NÁVŠTĚVNÍKA	38

4.2	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	38
4.3	VÝSLEDKY ŠETŘENÍ ROČNÍHO REKREAČNÍHO CYKLU	53
4.4	PROFIL, CHARAKTERISTIKA NÁVŠTĚVNÍKA POSÁZAVÍ.....	55
5	SWOT ANALÝZA.....	56
6	DISKUZE.....	63
6.1	ZHODNOCENÍ STANOVENÉ HYPOTÉZY	64
7	NAVRHOVANÁ ŘEŠENÍ.....	66
7.1	VÝZNAMNÉ NÁVRHY	66
7.1.1	<i>Zvýšení ochrany přírody.....</i>	<i>66</i>
7.1.2	<i>Veřejné WC, lepší kvalita pohostinských WC</i>	<i>66</i>
7.1.3	<i>Nabídka trojkombinací sportovních aktivit.....</i>	<i>66</i>
7.1.4	<i>Distribuce mapy oblasti s vyznačenými atraktivitami.....</i>	<i>67</i>
7.1.5	<i>Zvýšení kvality turistického zázemí</i>	<i>67</i>
7.1.6	<i>Zlepšení kvality lesních odpočívadel.....</i>	<i>67</i>
7.1.7	<i>Vybudování naučné trasy</i>	<i>67</i>
7.1.8	<i>Rozšíření cyklotras, vybudování cyklostezky.....</i>	<i>68</i>
7.2	OSTATNÍ NÁVRHY	68
7.2.1	<i>Udržení výborné dopravní dostupnosti a návaznosti na PID</i>	<i>68</i>
7.2.2	<i>Pořádání sportovních akcí</i>	<i>68</i>
7.2.3	<i>Zvýšení počtu kulturních akcí.....</i>	<i>68</i>
7.2.4	<i>Aktualizovanější webové stránky.....</i>	<i>69</i>
7.2.5	<i>Vybudování většího projektu</i>	<i>69</i>
7.2.6	<i>Vybudování rozhledny.....</i>	<i>69</i>
7.2.7	<i>Vybudování mobilních půjčoven výletních lodí.....</i>	<i>69</i>
8	ZÁVĚR.....	70
9	RESUMÉ.....	71
10	POUŽITÁ LITERATURA	72
11	PŘÍLOHY	75

1 Úvod

Cestovní ruch se stává masovým jevem a ekonomicky i sociologicky důležitým fenoménem. V současné době představuje samostatné hospodářské odvětví, které se ve světovém sektorovém srovnání řadí na třetí místo za petrochemický a automobilový průmysl. Podílí se na realizaci třech základních národohospodářských makroekonomických cílů jako jsou hospodářský růst, vyrovnanost platební bilance a dosažení co nejvyšší zaměstnanosti. V rámci služeb, které jako celek vykazují vysokou dynamiku, patří cestovní ruch k těm rychle rostoucím. Dále má velký přínos při záchraně přírodních, kulturních a historických památek, zvyšuje všeobecnou vzdělanostní úroveň obyvatelstva a je rovněž významným činitelem regionálního rozvoje.

Vědět, za jakým účelem přijel turista do daného území, jak dlouho se zde zdrží a jak byl spokojený s poskytnutými službami, jsou základní vstupní informace, na jejichž základě se poté tvoří produkty cestovního ruchu. Tyto údaje se v současné době nesledují jen na mezinárodní úrovni, ale také na úrovni národní, regionální a místní. Diplomová práce je zaměřena na řešení ročního rekreačního cyklu v oblasti Posázaví a zjištění profilu jeho návštěvníka.

1.1 Cíl práce

Hlavním cílem mé diplomové práce je studovat předpoklady pro další rozvoj cestovního ruchu v oblasti.

K tomu je potřeba dosáhnout dílčích cílů:

- zhodnotit úlohu, potenciál a současný význam přírodních segmentů krajiny,
- na základě dotazníkového šetření a studií v terénu posoudit návštěvnost a důvody návštěvnosti vybrané oblasti,
- vypracovat návrhy opatření optimalizujících využití pro rekreaci, cestovní ruch a teritoriální management.

1.2 Stanovení hypotézy

Pro tuto práci jsem si v počátku práce stanovila hypotézu, jejíž potvrzení či vyvrácení bude předmětem diskuze. Pro stanovení hypotézy jsem využila své dosavadní zkušenosti a vědomosti o šetřeném území.

Předpokládám, že:

- role krajinných prvků v Posázaví je nesporná,
- do Posázaví přijíždějí především návštěvníci z krajů s krátkou dojezdovou vzdáleností za účelem chataření či sportovních aktivit,
- návštěvníci přijíždějí v létě, především o víkendech,
- potenciál lze spatřovat v zlepšení materiálně-technické základny.

1.3 Metodika práce

Za hlavní metodu jsem zvolila komplexní analýzu řešeného území spojenou s vytipováním silných a slabých stránek s následnou závěrečnou syntézou, která směřuje ke konkrétním řešení rozvoje cestovního ruchu.

1.3.1 Analýza sekundárních zdrojů

Základní etapou při vypracování práce bylo shromáždění všech informací o daném území. Vstupní data a informace pro práci byla získána studiem odborné literatury, časopisů, novinových článků a propagačních materiálů. Potřebná literatura byla vypůjčena z Městské knihovny v Kolíně, Městské knihovny v Táboře, Univerzitní knihovny Jihočeské univerzity v Táboře a Městské knihovny v Kostelci nad Černými lesy. Propagační materiály byly získány při osobních návštěvách dané oblasti a na veletrhu Holiday World v Praze a Region tour v Brně.

Významným zdrojem informací se stal internet, a to především při sběru informací o dané oblasti. Internet přispěl i při získávání statistických dat a údajů, které byly vyhledány na webových stránkách Středočeského kraje a Českého statistického úřadu.

Za účelem poznání poptávky po cestovním ruchu, tedy návštěvníka Posázaví, byl proveden terénní průzkum.

1.3.2 Realizace terénního průzkumu

Šetření v terénu probíhalo ve dvou rovinách.

1.3.2.1 Dotazníkové šetření

Cílem první roviny bylo určit profil návštěvníka Posázaví. Pro zjištění profilu návštěvníka byl sestaven dotazník. Dotazníkové šetření bylo realizováno v průběhu celého

roku 2005, aby bylo zachyceno široké spektrum návštěvníků. Pro vyplnění dotazníků byla zvolena metoda ústního dotazování, jejíž hlavní předností je vysoká spolehlivost a návratnost získaných údajů, současně se tím eliminuje riziko nedokonalého vyplnění dotazníku. Nevýhodou je velká časová náročnost a možnost ovlivňování respondenta tazatelem.

Výzkum se snažil respektovat věkovou strukturu dotazovaných pro zachování reprezentativnosti vzorku, proto se při vybírání osob přihlíželo k odhadu jejich věku, a to tak, aby věková struktura zhruba odpovídala věkovému složení obyvatel České republiky. Šetření bylo prováděno na místech s vysokou koncentrací návštěvníků, na turistických, cyklistických a vodáckých trasách. Především se jednalo o místa mezi obcemi Sázava, Stříbrná Skalice – Na Mariánce, Chocerady, Ondřejov a u rybníku Propast. Z celkového počtu 200 dotazníků bylo řádně vyplněno 167, které byly dále zpracovány.

Při sestavování dotazníku byl kladen důraz na jednoduchost, stručnost a srozumitelnost kladených otázek. Otázky dotazníku zkoumaly zejména důvody a délku pobytu návštěvníků, dopravu do oblasti, zdroje informací o oblasti a hodnocení poskytovaných služeb. Zjištěné údaje byly vloženy do programu Microsoft Excel a následně zpracovány a vyhodnoceny. Výstupní informace byly pro lepší přehlednost a srovnání dále graficky upraveny do forem tabulek a grafů.

Při provedeném průzkumu (před hlavním výzkumem), který kromě jiného umožnil eliminaci nedostatků ve formulaci otázek, bylo zjištěno, že v dané oblasti se vyskytují v 92 % čeští turisté, proto nebyla použita žádná jiná jazyková mutace, kromě českého jazyka.

1.3.2.2 Šetření rekreačního cyklu návštěvníků

V druhé rovině jsem se zaměřila na rekreační cyklus návštěvníků sledováním jejich počtu. Tato šetření probíhala v předem vytipovaných termínech. Především se jednalo o termíny před víkendem, o víkendu a po víkendu. Dále byl sledován cyklus návštěvníků v době před prázdninami, v průběhu prázdnin a po prázdninách. Získané údaje jsem zpracovala a vyhodnotila pomocí programu Microsoft Excel, jehož výstupem jsem zvolila formu grafu.

1.4 Struktura práce

Diplomová práce je vypracována tak, aby byla pro čtenáře přehledná, mohl se v ní snadno orientovat a získat tak základní informace týkající se vybrané problematiky.

V úvodní kapitole je představen cíl práce, metodika práce, struktura práce a literární přehled, v této kapitole se nachází i stanovená hypotéza. Druhá kapitola popisuje oblast celého Posázaví z hlediska geografického vývoje, klimatických a biologických podmínek, ochrany přírody a základních demografických a ekonomických ukazatelů. Následující kapitola představuje vybranou oblast z hlediska primárního, sekundárního a terciárního potenciálu. Významnou část práce tvoří marketingový výzkum, jehož dvě roviny jsou popsány u bodu 1.3. Další kapitolou je SWOT analýza, která se snaží zhodnotit úlohu vybraných faktorů. V kapitole diskuze je zhodnocena uvedená hypotéza a dány do vzájemně komparace výsledky analýzy území, marketingového výzkumu a SWOT analýzy. Následuje kapitola navrhované řešení, která vychází ze zjištěných údajů marketingového výzkumu. V další kapitole se nachází závěr a shrnutí v anglickém jazyce. Práce je zakončena seznamem literatury, zdrojů informací a seznamem příloh.

1.5 Literární přehled

1.5.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch a cestování má dlouhou tradici, její prvopočátky se datují při trvalém usídlení lidstva. Potřebou definovat pojem cestovní ruch a cestování se lidé začaly zabývat ve 40. letech dvacátého století. V roce 1942 dva Švýcaři Hunziger a Kraft vyslovili definici, podle níž „**Cestovní ruch** je soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pohybů na cizím místě, když cílem pobytu není usazení nebo výkon výrobní činnosti.“ Od této doby se definicí zabývalo mnoho odborníků a vznikla řada definic.

Jedna z nejpoužívanějších definic byla vyslovena na konferenci Světové organizace cestovního ruchu - World travel organization (WTO) v roce 1991 v Ottawě. „**Cestovní ruch** je činnost osoby, cestující na přechodnou dobu na místo mimo místo trvalého bydliště (nezahrnujíc cesty v místě bydliště a pravidelné pracovní cesty), kde účel cesty je jiný, než je výkon výdělečné činnosti.“¹ Tato definice se stala základem k definicím mnoha dalších autorů. Například Pásková M. a Zelenka J. uvádějí „**Cestovní ruch** je komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev bez jakýchkoli pevně stanovitelných hranic, který je synergickým souhrnem všech jevů, vztahů a dopadů v časoprostorovém kontextu, souvisících s narůstající mobilitou lidí, motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání,

¹ www.world-tourism.org

dále v oblasti sociální, kulturní a v dalších oblastech. Jevovou náplní CR jsou především souhrnné aktivity jeho účastníků, procesy souvisící s budováním a provozováním zařízení poskytujícím těmto účastníkům služby, aktivity spojené s rozvojem a ochranou zdrojů pro jeho funkci, souhrn politických a veřejně-správních aktivit (politika, propagace a regulace CR, mezinárodní spolupráce apod.) a současně i reakce místních komunit a ekosystémů na uvedené aktivity (zpětná vazba).“²

1.5.2 Účastník cestovního ruchu

Definováním účastníka cestovního ruchu se zabývali na Římské konferenci v roce 1963. Účastník cestovního ruchu byl definován jako návštěvník, kterého je možno dále dělit na turistu či výletníka.

Návštěvníkem Pasková a Foret rozumí: „Jakoukoli osobu, která cestuje do jiného místa než je místo jeho trvalého bydliště na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný, než výkon činnosti odměněné z návštěvníkova místa.“

Turistu Pasková a Foret chápou jako: „Cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení.“

Výletník je definován jako: „Návštěvník, který cestuje do jiné země než země v které má místo trvalého bydliště a běžného prostředí na dobu kratší než 24 hodin, bez přenocování, kdy hlavní účel návštěvy je jiný, než výdělečná činnost v navštívené zemi.“³

1.5.3 Destinace cestovního ruchu

A. Kiráľová definuje: „**Destinace cestovního ruchu** je přirozeným celkem, který má z hlediska podmínek rozvoje cestovního ruchu jedinečné vlastnosti, odlišné od jiných destinací.“⁴

Definováním **destinace cestovního ruchu** se zabývala také WTO. WTO definuje: „Destinace je místo s atraktivitami a s nimi spojenými zařízeními a službami cestovního

² Pásková, M., Zelenka, J. Cestovní ruch – výkladový slovník. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. s. 6-7.

³ Pásková, M., Zelenka, J. Cestovní ruch – výkladový slovník. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002

⁴ A. Kiráľová, Marketing destinace cestovního ruchu, Ekopress, str.15

ruchu, které si účastník cestovního ruchu nebo skupina vybírá pro svou návštěvu a které poskytovatelé přinášejí na trh.“⁵

Výkladový slovník cestovního ruchu pod tímto pojmem rozumí: „Cílovou oblast v daném regionu, pro kterou je typická významná nabídka atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu a v širším smyslu země, regiony, lidská sídla a další oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, rozvinutými službami a další infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků.“⁶

⁵ www.world-tourism.org

⁶ Pásková, M., Zelenka, J. Cestovní ruch – výkladový slovník. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002

2 Základní údaje o Posázaví

Posázaví patří pro návštěvníka k velice vděčným a atraktivním cílům. Pro rozsáhlé lesy, majestátní křivky meandrů, stříbrné bouřící peřeje a množství historických památek různých stavebních slohů je celá oblast již několik desetiletí cílem vodáků, trampů, turistů i rekreatantů⁷. Rozkládá se po obou březích řeky Sázavy, která dala celé oblasti své jméno.

Tok řeky a její okolí administrativně spadá do dvou krajů na území České republiky, a to do Kraje Vysočina a Středočeského kraje. Plocha celého povodí měří 4349 km² a celková délka toku je 224,6 km.

Při analýze území jsem se především zaměřila na část Posázaví, která administrativně spadá do Středočeského kraje (jednotky NUTS 4 – Benešov, Kutná Hora, Kolín a Praha–východ), protože šetřená oblast (vymezení oblasti viz podkapitola 3.1) bezprostředně navazuje na jihovýchodní část Středočeského kraje. Hydrologické podmínky jsou řešeny v rámci šetřeného území v podkapitole 3.2.1.2.

2.1 *Geologický vývoj Posázaví*

Řeka Sázava odvodňuje oblast, která náleží z části k Českomoravské vrchovině a Středočeské pahorkatině. Obě se vyznačují malými výškovými rozdíly mezi vrcholy kopců a místy budí dojem plošiny. Výjimku tvoří pouze údolní zářez toku Sázavy a některých přítoků.

Dnešní podoba Posázaví je výsledkem dlouhého geologického vývoje, v němž se střídalo období klidného usazování hornin v rozsáhlých mořských pánvích s obdobími tektonického neklidu a horotvorných pochodů, kde byly původní usazeniny zvrásněním metamorfovány. Poslední takové horotvorné pohyby formovaly oblast Posázaví koncem prvohor asi před 250 mil. let. Od této doby nebylo toto území nikdy zaplaveno mořem a zůstalo souší dodnes.

Nejstarší geologickou jednotkou oblastí je tzv. moldanubikus starohorního a prvohorního stáří, které buduje oba břehy Sázavy od Žďáru nad Sázavou k městečku Sázava a představuje nejsilněji metamorfovanou část krystalinika českého masivu.

Od městečka Sázava až po Žampach se řeka zařezává do severního výběžku tzv. středočeské plutonu, velmi složitého vyvrhelého tělesa, jehož vznik je spjat s hercynským vrásněním v prvohorách. Oblast dolní Sázavy přibližně od Žampachu k Vltavě částečně náleží

⁷ Sázava, vodácký průvodce, Ivan Novák

geologicky k barrandienu, složenému ze starohorních a staroprvohorních usazenin a částečně k jílovskému pásmu, složenému z bazických a kyselých vyvřelin.

Neznatelně se v Posázaví projevila třetihorní sedimentace hornin. Usazovaly se zde především říční písek, štěrk a jílovité hlíny. Ve čtvrtohorách potom poklesla destrukční činnost řek a celá oblast si tak zachovala rovinný ráz.

Dnešní povodí Sázavy bylo ještě na počátku mladších třetihor odvodňováno severním směrem do Polabí. Teprve koncem třetihor dochází k postupnému vývoji řeky Sázavy i jejích přítoků do zhruba dnešní podoby.

Geologický vývoj přispěl k současnému využívání Posázaví z hlediska cestovního ruchu. Středočeská pahorkatina, jakožto mírně zvlněná krajina plná pahorků a říčních údolí, se stala vhodným cílem pěší turistiku. Oblast je nejvíce využívána jako odpočinková oblast.

2.2 Klimatické podmínky

Klimatické podmínky nejsou v celé oblasti Posázaví jednotné. Západní část má relativně mírnější podnebí a i menší množství srážek. Směrem k východu nabývá klima ráz Českomoravské vrchoviny a je proto stále drsnější a vlhčí. Vliv na počasí má také nadmořská výška a poloha krajiny.

Citelné jsou i teplotní rozdíly při malých vzdálenostech, což je nejvíce patrné zejména v okolí Ledče nad Sázavou. Bohaté na srážky je také letní období, i když se v posledních letech projevují značné výkyvy. V údolí řek Sázavy, Želivky a Blanice se zvláště na podzim tvoří husté mlhy.

Středočeská část Posázaví se vyznačuje příznivým klimatem pro cestovní ruch. V letní sezóně sem přijíždějí turisté, za účelem odpočinku v klimaticky příjemném prostředí. V zimních měsících se východní část vyznačuje velkým množstvím sněhových srážek a tím i vyšším počtem lyžařských návštěvníků. V západní části Posázaví sněhových srážek ubývá. Klimatické podmínky jsou blíže specifikovány u šetřeného území v podkapitole 3.1.2.3.

2.3 Biologické podmínky

2.3.1 Flóra

Téměř celá oblast Českomoravské vrchoviny i Středočeské pahorkatiny, kterou Sázava protéká, se vyznačuje nevyživnými křemenitými podklady z žuly a rohovce, jež ovlivňují

charakter zdejšího rostlinstva i lesních porostů. Značná část léto oblasti byla v minulosti porostlá bukovými lesy, vystřídánymi dnes převážně smrkovými monokulturami. V současné době se v lesích Posázaví v menší míře než smrk vyskytuje borovice, jedle nebo modřín.

U pramenů Sázavy se vyskytuje květena rašelinných luk s porosty rašelíniku, orobince, ostřice a jinými vlhkomilnými rostlinami. Na pobřežních lukách Sázavy roste hlavně kohoutek luční, zvonek rozkladitý, kopretina, pryskyřníky a jiné běžné luční rostliny. Na četných rybnících je běžný i leknín. Ojediněle se zde vyskytuje rosnatka a vzácně také brambořík evropský.

Do hercynského jádra Posázaví navíc pronikají díky hadcovému podkladu teplomilné rostliny, které se vyskytují hlavně na stráních středního a dolního Posázaví obrácených k jihu. Na severních svazích převládá horská květena.

Ze vzácných rostlin se v dolním Posázaví vyskytuje kandík psí zub, jedna z našich prvních chráněných a u nás vzácných rostlin.

Početné louky a lesy tvoří významný důvod pro návštěvnost oblasti. Vytvářejí dojem klidné a nenarušené krajiny a tím jen podporují turistický zájem o tuto oblast. Důležité z hlediska flóry rostoucí v Posázaví je i výskyt mykologických (houbovitých) exemplářů. Značné množství turistů se zde v pozdních letních a podzimních měsících vyskytuje v lesích a věnuje se svému houbařskému koníčku.

2.3.2 Fauna

Velké lesní bohatství předurčuje oblast celého Posázaví pro chov lesní zvěře. Ve větších lesních celcích je početná zvěř srnčí, lze také spatřit jelena a v oborách také daňka nebo muflona. Vzácností zde není také černá zvěř.

Ptactvo je v okolí Sázavy zastoupeno všemi běžnými druhy. Vzácněji se vyskytuje ledňáček, slavík, výr a další.

Z vodních hlodavců je na Sázavě často vidět hraboše vodního nebo rejska vodního. Ondatru nebo vydru lze spatřit pouze výjimečně. Ve stojatých vodách řeky žije také čolek nebo různé druhy žab, na vlhčích místech užovka a na vyhřátých stráních je možné místy vidět i ještěrku. Korýšovití živočichové, zastoupeny hlavně rakem kamenáčem, se udrželi zejména v čistých vodách horní Sázavy.

Z ryb se v toku Sázavy a jejích přítocích vyskytují hlavně štika, bolen, kapr, cejn, lín, parma, tloušť, okoun, úhoř, sumec a karas. V horských potocích se udržel pstruh, který však v některých místech musí být uměle vysazován.

Své zástupce má v Posázaví také hmyz. Nejnápadnější jsou některé druhy vážek a šídel, hojní jsou motýli a různí brouci. Nepříjemný a dotěrný hmyz je na Sázavě zastoupen hlavně komáry, ovády a několika druhy much. V hojné míře se v okolí vodního toku vyskytují také klíšťata.

Lovecký cestovní ruch má své zastoupení v Posázaví především v podobě posledních lečí, které se konají na podzim. V letních měsících se na březích Sázavy vyskytují rybáři.

Stejně jako lesy a louky, tak i zpěv ptáků a různé hlasy zvířat a jejich výskyt dotvářejí image nenarušené krajiny, kam si turisté jezdí především odpočinout od stresu velkoměst.

2.4 Ochrana přírody

V malebném a turisticky atraktivním okolí Sázavy se nachází několik lokalit s dosud nenarušenou nebo jen málo narušenou přírodou. Tato území s často původními porosty, vzácnou květenou a faunou či bizarními skalními útvary jsou v převážné většině zahrnuta do chráněných území přírody.

Z chráněných území významnějšího krajinné hodnoty dosahují pouze přírodní park Melechov a přírodní park Střed Čech.

Přírodní park Melechov má poslání zachování rázu krajiny s významnými přírodními a estetickými hodnotami, zejména lesními porosty, dřevinami rostoucí mimo les a charakteristickou strukturou zemědělských kultur při umožnění únosného turistického využití a rekreace. Do severní části přírodního parku Melechov zasahuje přírodní rezervace Stvořidla. Jejím cílem je uchovat přirozené krajinné prostředí části řeky Sázavy a přilehlých území.

Posláním přírodního parku Střed Čech je ochrana zdravých životních podmínek, ekologicky stabilního harmonického životního prostředí a krajinného rázu.

Kromě chráněných území většího rozsahu se v blízkosti celého toku Sázavy vyskytuje ještě několik samostatných maloplošných zvláště chráněných území. Patří sem přírodní rezervace Štěpánovský potok, přírodní památka Na Stříbrné, národní přírodní rezervace Ve Studeném, přírodní rezervace Čížov, přírodní rezervace Grybla a přírodní památka Vlčí rokle.

2.5 Demografické a ekonomické ukazatele

Historie, kultura a poloha Posázaví významně ovlivňuje jeho sociálně ekonomickou charakteristiku, která nachází odraz i v cestovním ruchu. Posázaví lze označit za oblast s rozvinutou zemědělskou i průmyslovou výrobou, oblast s vysokým kulturní potenciálem, oblast s významnými přírodními oblastmi, ale také jako oblast poznamenanou lidskou činností a nepříznivým demografickým vývojem. Základní demografické ukazatele, týkající se jednotek NUTS 4, které se na území Středočeského kraje dotýkají šetřené oblasti, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 1 počet obyvatel ve vybraných okresech Středočeského kraje k 1. 1.

	Počet obyvatel k 1.1. 2005			Průměrný věk k 1.1. 2005		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
NUTS 4:						
Benešov	93301	45960	47341	40,0	38,5	41,4
Kolín	96000	46864	49136	40,5	38,8	42,0
Kutná Hora	73295	36090	37205	40,4	38,8	41,8
Praha-východ	103397	50410	52987	39,5	38,3	40,7
Kraj celkem	1 144 071	559 921	584 150	39,8	38,4	41,2

Zdroj: ČSÚ

V tabulce je znázorněn počet obyvatel ve vybraných okresech a jejich průměrný věk. Z tabulky vyplývá, že nejvíce obyvatel žije v bývalém okrese Praha-východ a to 9% ze všech obyvatel Středočeského kraje. Naopak nejméně obyvatel bydlí v okrese Kutná Hora (6,5%). Největšího věku se dožívají obyvatelé v okrese Kolín a to celkově muži i ženy. Nejkratší průměrný věk mají v okrese Praha-východ. Muži kolísají v průměrném věku půl rokem, kdežto ženy mají odlišný průměrný věk až o 1,3 roku.

Další pohled na rozdíl v demografii nabízí tabulka o vzdělanostní struktuře obyvatel.

Tabulka 2 vzdělanostní struktura obyvatel nad 15 let podle NUTS 4 (v %)

NUTS 4	vysokoškolské	vyšší odborné	úplné střední	ostatní nižší
Benešov	6,2	1,1	24,9	67,8
Kolín	6,1	1,1	25,1	67,7
Kutná Hora	6,4	1,1	25,2	67,3
Praha - východ	9,5	1,5	26,2	62,8
Středočeský kraj	7	1,2	25,1	66,7

Zdroj: ČSÚ - SLDB

Z tabulky plyne, že největší počet obyvatel s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním je v okrese Praha-východ a to celkově 11 %. Nejnižší procento s tímto vzděláním se vyskytuje v okrese Kolín (7,2 %), následovaným okresem Benešov (7,3 %). Úplné střední vzděláním se vyskytuje v rozmezí od 24,9 % do 26,2 %, což se přibližně pohybuje okolo průměru střeodočeského kraje.

Tabulka 3 nezaměstnanost ve Střeodočeském kraji a ve vybraných okresech k 31. 12. 2003

	Registrovaná míra nezaměstnanosti v %	
	2003	2002
NUTS 4 :		
Benešov	4,67	3,86
Kolín	10,23	9,93
Kutná Hora	11,86	12,63
Praha-východ	3,76	3,57
KRAJ CELKEM	7,43	7,21

(dle údajů úřadů práce)

Z tabulky o nezaměstnanosti je zřejmé, že nejvyšší míra nezaměstnanosti je v okrese Kutná Hora a to o 4,43 % více než je průměr v celém Střeodočeském kraji. Naopak nejnižší míra nezaměstnanosti je v okrese Praha-východ. Příčinou těchto rozdílů může být vzdálenost od hlavního města Prahy, protože je obecně známo, že Praha zaměstnává část obyvatelstva ze Střeodočeského kraje.

Tabulka 4 vybrané ukazatele průmyslu v NUTS 4 Střeodočeského kraje

Kraj, okres	Podniky s počtem pracovníků 20 a více se sídlem na území okresu				
	počet podniků	tržby z průmyslové činnosti v tis Kč	průměrný evidenční počet pracovníků		průměrná měsíční mzda (v Kč)
			celkem (fyz.osob)	na 1 podnik	
Benešov	64	13 488 419	10 221	160	13 858
Kolín	79	12 596 632	8 181	104	15 899
Kutná Hora	61	18 098 765	7 109	117	17 369
Praha - východ	62	19 826 382	8 936	143	17 202
Střeodočeský kraj	795	346 871 614	125 788	158	16 909

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky vybrané ukazatele průmyslu vyplývá, že největší počet podniků připadá na okres Kolín, největší průměrnou mzdu mají zaměstnanci v okrese Kutná Hora, naopak

nejnižší v okrese Benešov. Z průměrného počtu podniků ve Středočeském kraji (66,25 podniků) vybočuje pouze okres Kolín. Nejnižší tržby z průmyslové činnosti jsou v okrese Kolín, naopak nejvyšší v Praze-východ.

Tabulka 5 výdaje na cestovní ruch podle vybraných jednotek NUTS 4

NUTS 4	Výdaje v tis. Kč	Podíl na 1000 obyv.	Podíl na 1 km ²
Benešov	440	4,7	0,3
Kolín	300	3,1	0,4
Kutná Hora	150	2	0,2
Praha - východ	847	8,8	1,5
Středočeský kraj	6 439	5,7	0,6

Zdroj: Údaje OkÚ, magistrátů a měst (r. 2000)

Důležitý pohled z hlediska cestovního ruchu je ten, jak dané okresy investují do cestovního ruchu. Z tabulky vyplývá, že nejvíce výdajů do cestovního ruchu poskytl okres Praha-východ. A to jak v korunovém vyjádření, tak i při přepočtu na 1000 obyvatel i na 1 km². Naopak nejmenší výdaje investoval okres Kutná Hora.

Cestovní ruch Posázaví ovlivňuje také blízkost Prahy jako hlavního turistického cíle v České republice, což může být v některých směrech využíváno i jako výhoda. Pro Posázaví je charakteristická úzká vazba s hlavním městem prostřednictvím husté dopravní sítě, což činí polohu kraje mimořádně výhodnou. Další mimořádnou výhodou spatřuji v tom, že se zvyšuje zájem o domácí dovolenou českých turistů a po boomu po zahraničních dovolených v 90. letech 20. století, se opět pražští rezidenti navracejí zpět do svých druhých domovů neboli chat v okolí Prahy.

3.2 *Primární potenciál oblasti*

Primární potenciály představují přírodní a společenské atraktivitu. Atraktivitu nižších řádů se aktivují samovolně. Atraktivitu vyšších řádů vznikají zpravidla buď spojováním několika atraktivit nižších řádů přirozenou cestou, nebo jsou cíleně iniciovány lidským faktorem⁹.

3.2.1 Přírodní podmínky a atraktivitu

Význam přírodních podmínek a atraktivit spočívá v tom, že jsou stacionární, do určité míry konstantní a uplatňují se zpravidla v plošně rozsáhlejších areálech. Atraktivitu bývají jednotlivé přírodní zvláštnosti, jejichž ojedinělost a exotika činí danou oblast přitažlivější pro cestovní ruch.

Šetřená oblast není turisticky využívána za účelem návštěvy jedné určité přírodní atraktivitu, nýbrž jako souboru všech přírodních složek, které se zde skloubily do krajiny vhodné pro cestovní ruch.

3.2.1.1 Reliéf a morfologické poměry

Reliéf oblasti je ve skutečnosti mozaikou mnoha procesů, jež zde viditelně působí asi 100 milionů let. Při tvorbě reliéfu hrály hlavní roli erozní procesy. Zásadními přelomovými obdobími jsou rozhraní starších a mladších třetihor a kvartér.

Dle vertikální členitosti spadá z větší části zkoumaná oblast k systému Středočeské pahorkatiny. Vertikálně je oblast dosti členitá, avšak s nevelkými výškovými rozdíly, nejvýrazněji se do ní zařezává pouze tok Sázavy a přítoků Jevanského, Oborského a Nučického potoka, podél kterých se soustřeďují přístupové cesty a cyklotrasy.

Nejvyšším vrcholem oblasti je Pecný u Ondřejova, který měří 546 nad mořem. Vrchol je vesměs zarostlý a neskýtá daleký výhled, ten je ale dobrý z jeho úbočí od hvězdárny v Ondřejově. Vrchol je přístupný po žluté turistické značce, která vede z Ondřejova do Mnichovic. V oblasti se nachází celkem 12 vrcholů vyšších než 400 metrů nad mořem. Kromě již zmíněného vrcholu Pecný a vrcholu Chlum, není již žádný přímo dostupný po turisticky značené cestě. K samotným vrcholům by se mohl návštěvník dostat po neznačených zpevněných cestách, pěšinách či průsecích.

⁹ Geografie cestovního ruchu, Vít Štěpánek, Ludvík Kopačka, Jiří Šíp, str. 17

I šetřená oblast neušla zásahu lidské činnosti do přirozeného tvaru krajiny a to díky kameninovému lomu, který se nachází v jižní části u obce Stříbrná Skalice. Z tohoto lomu vychází při těžbě značné množství prachu. V letních měsících si musí turisté i cykloturisté dávat pozor na okolo projíždějící, kámen vozící, nákladní automobily, které se pohybují v blízkosti turistické a cyklistické trasy. Tento lom má negativní vliv na rozvoj cestovního ruchu

Až na tento handicap se oblast díky svému reliéfu stala vhodná pro pěší a cykloturistiku a rodinnou rekreaci. Nejvíce si přijdou na své turisté vyhledávající sportovní dovolenou a turisté, kteří dávají přednost klidu a odpočinku.

3.2.1.2 Hydrologické poměry

Základní osou celého Posázaví, tak i šetřené oblasti je řeka Sázava. Řeka protéká délkou 225 km. Řece se věnuji v této části z toho důvodu, protože vodáci neprojíždějí jen jednou subjektivně stanovený úsek trasy, ale pasáž jejich cesty může být rozvržena do jakéhokoliv úseku.

Plocha celého povodí, které odvodňuje severní oblasti Českomoravské vrchoviny a severní výběžek Středočeské žulové pahorkatiny, měří 4 350 km². Průměrný roční průtok řeky Sázavy činí 25,23 m³/s⁻¹. Ročně překročí svůj obvyklý průtok v průměru o 1,9 m³/s⁻¹. Průtok při staleté vodě je 810 m³/s⁻¹.

Sázava vytéká zpočátku jako malá říčka z rybníka Velké Dářko. Teče zprvu k jihovýchodu, protéká vodní nádrží Pilská a u Žďáru nad Sázavou se obrací na západ. Převážně tímto směrem se klikatí až ke svému ústí od Vltavy u obce Davle, 12 km jižně od Prahy.

V horním toku ze Žďáru nad Sázavou do Přibyslavi voda protéká krásným, většinou zalesněným údolím s četnými zákruty. V kamenitém řečišti se značným spádem (3,8 ‰), které poměrně často přehrazují jezy, se vytvářejí četné peřeje. U Přibyslavi se údolí otevírá a řeka meandruje hlinitým regulovaným řečištěm k Havlíčkovu Brodu, kde tok znečišťují četné průmyslové závody. Mezi Havlíčkovým Brodem a Světlou nad Sázavou se charakter řeky příliš nemění. Pod Světlou nad Sázavou se údolí řeky prudce svírá a přechází v jeden z nejkrásnějších úseků na Sázavě - peřeje Stvořidla. Sázava zde překonává velký spád (10,4 ‰) v kamenitém korytě plném velkých žulových balvanů a skalních prahů. Okolní lesnaté stráně jsou chráněné jako přírodní rezervace.

Po několika kilometrech se řeka opět uklidňuje a před Ledčí nad Sázavou přechází do středního toku, který je charakteristický mírným proudem. Krajina je v této části řeky příjemná, mělká údolí pokrývají většinou lesy. Bezprostřední okolí toku je místy hustě zastavěné chatami a chatovými osadami. Během sezóny je zde také v provozu mnoho letních táborů i rekreačních středisek. Tento charakter si řeka udržuje v převážné části svého toku až do Krhanic.

V dolním toku od Týnce nad Sázavou se řeka postupně zařezává do hlubokého zalesněného údolí, proud se zrychluje a v řečišti přibývají kameny. Pod obcí Krhanice již tok Sázavy svírají strmé skalnaté stráně a v říčním korytě se vytvářejí dlouhé peřeje. Tento úsek končí u obce Pikovice, kde se říční proud ztrácí ještě před ústím do Vltavy ve vzdušné hladině Vranské přehrady.

Nejvíce obtížné úseky se nachází mezi Ždářem nad Sázavou a Příbyslaví (stupeň WW I – pravidelné proudy a vlny, malé peřeje nebo časté meandry s rychle tekoucí vodou) a dále mezi Smrčinou a lávkou na Stvořidlech (stupeň WW II – nepravidelné proudy a vlny, střední peřeje, slabé válce a víry).

Ničivý účinek jak pro přírodu, tak i pro cestovní ruch mají z hydrologického hlediska povodně. V létě roku 2002 se několikrát znásobil průtok řeky Sázavy. Na některých úsecích činil průtok více než 13-ti násobek svého průměrného stavu (14. 8. 2002 - Světlá nad Sázavou $178 \text{ m}^3/\text{s}^{-1}$, 15. 8. 2002 – Týnec nad Sázavou $384 \text{ m}^3/\text{s}^{-1}$, 16. 8. 2002 - Týnec nad Sázavou $212 \text{ m}^3/\text{s}^{-1}$).

Znečištění řeky se z dlouhodobého hlediska zmenšuje. Na celém toku došlo z velmi silně znečištěné vody (V. stupeň znečištění) z let 1991 – 1992 k posunu do znečištěných vod (III. stupeň znečištění) v letech 2003 – 2004. Tento posun v znečištění řeky Sázavy je ukázán v příloze č. 3 a příloze č. 4 na mapách ČR.

Oblast celého povodí Sázavy je čteně využívána turisty. Řeka je silný motivační činitel, která tvoří specifickou přednost destinace. Především se vyznačuje vysokým množstvím příznivců vodní turistiky, které řeka láká již mnoho desetiletí. Řeka se také stala záchytným bodem při budování cyklistických a turistických tras.

Délka vodního toku na šetřeném území činí 14,4 km. Po mírně tekoucí vodě, kterou byla řeka do města Sázavy, nabírá řeka na rychlosti. Oba břehy lemují chatové zástavby, letní

tábory a rekreační zařízení. Řeka se zde uplatňuje většinou v uspokojování krátkodobých forem letního cestovního ruchu.

Řeka zde dosahuje stupně obtížnosti ZWB respektive ZWC a spádu 2,0 promile. Obtížnost ZWB charakterizuje řeku jako klidně, slabě proudící vodu (2-3 km/h) bez zvláštních nároků na jízdu. ZWC je označována mírně proudící voda (3-5 km/h), kde je nutná znalost základního záběru. Na řece se v šetřené oblasti vyskytuje 5 jezů. Nad jezy je možné koupání.

Po celé délce toku řeky v šetřené oblasti vede Posázavská trasa cykloturistické značené cesty. Svým průběhem na březích řeky je tato trasa vhodná pro všechny úrovně vypěstlosti v cyklistice (viz kapitola 3.3.3.2)

Ostatní místní toky, Oborský, Jevanský a Nučický potok, nejsou pro lodě sjízdné. Díky svému mírnému proudu hrají důležitou roli při pěší a cykloturistice. Obzvláště podél Jevanského potoka až do jeho ústí do řeky Sázavy vede Pražská cyklotrasa.

Z rybníků jsou nejvyhledávanějšími rybník Propast a Hruškov (příloha č. 5), který tvoří jižní část soustavy Jevanských rybníků. Rybník Seradov leží v severozápadní části šetřené oblasti u obce Ondřejov. Rybníky slouží v letním období jako přírodní koupaliště, ale jsou využívány také jako rybářské revíry. Rybařit zde lze pouze s povolením místního rybářského sdružení. V zimním období se především menší rybníky přeměňují na přírodní lední plochu.

3.2.1.3 Klimatické poměry

Šetřená oblast náleží do mírně teplé oblasti, v níž převažují roční průměrné teploty mezi 7 - 8 °C, ve vegetačním období se pohybují obvykle mezi 13 - 14 °C. Průměrná lednová teplota vzduchu klesne na -2 °C. Naopak nejteplejším měsícem je červenec, kdy se zde průměrná teplota vzduchu vyšplhá na 17-18 °C. Denní maximální teploty vzduchu v červenci se průměrně pohybují okolo 22 - 23 °C .

Pohled, který je zaměřený jen na teploty, vystihuje podnební poměry jen v nejhrubších rysech. Ve skutečnosti jsou klimatické podmínky podstatně pestřejší, což je dáno především rozvrstvením srážek.

Tabulka 6 průměrné roční srážky ve Středočeském kraji v mm

měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Brandýs nad Labem	30	29	34	41	73	75	69	75	43	35	40	32	576
Čáslav	26	24	26	39	66	76	62	73	44	30	33	29	528
Nadějkov	33	34	39	49	77	87	83	77	52	42	43	36	652
Ondřejov	40	35	42	50	78	84	83	83	49	39	47	43	673
Poděbrady	34	30	38	42	74	73	76	68	45	37	42	37	596
Praha-Bráník	26	24	31	39	69	71	68	72	43	31	35	26	535
Praha-Karlov	20	19	24	32	60	59	58	63	37	26	28	20	446
Praha-Ruzyně	26	24	31	39	69	71	68	72	43	31	35	26	535
Rakovník	19	22	26	39	57	64	65	69	43	29	28	21	482
Semčice	33	28	34	39	71	66	72	70	43	40	43	40	579
Slapy	29	30	34	43	71	77	69	77	46	36	37	29	578

Zdroj: ČHÚ

Z uvedené tabulky, ve které je zvlášť zvýrazněno místo, kde se zaznamenávají průměrné srážky v severovýchodní části oblasti, vyplývá, že oblast patří k nejvlhčím místům ve Středočeském kraji. Výrazný klimatický jev v šetřené oblasti jsou bouřky. Podle rčení, které se udržuje v okolí, si řeka Sázava k sobě bouřky přitahuje a proto jsou zde bouřky silné a chatařům i prostým návštěvníkům nahánějí strach.

Na šetřeném území se průměrný roční počet srážkových dní s úhrnem nad 10 mm pohybuje v rozmezí 18 - 22 dní. Průměrný sezónní úhrn srážek v létě se pohybuje od 240 do 280 mm. Průměrný roční úhrn doby trvání slunečního svitu se pohybuje mezi 1616 a 1673 hodinami. Zajímavý je i pohled z hlediska jasných dní, kdy je průměrně v západní části 53 a ve východní části 58 jasných dnů.

Průměrný sezónní počet dní se sněžením je v severozápadní části kolem 60 - 70, v jihovýchodní 50 - 60 dní. Hydrometeorologický úřad uvádí, že datum první sněhové pokrývky se objevuje mezi 21. 11. až 1. 12. V roce 2005 se první sněhová pokrývky vyskytla již 18. 11.

V jižní části šetřené oblasti u obce Stříbrné Skalice se nachází jednoduchý lyžařský vlek, který je možno využívat za dobrých sněhových podmínek.

V západní části je rychlost větru 0 - 2 m/s ve východní části kolem 2 - 3 m/s. Do nebezpečných atmosférických jevů se řadí i mlhy, ty se v šetřené oblasti vyskytují průměrně 57 - 83 dnů v roce.

Z uvedeného vyplývá, že podnební oblast, v které leží šetřené území, se víceméně blíží průměru v celé oblasti českých zemí. Počasí je zde tedy celkově vlhčí a chladnější, ale přesto patří mezi klimaticky příjemné a hojně vyhledávané turisty zejména v letní sezóně.

3.2.1.4 Rostlinstvo a živočišstvo

Jako celek má rostlinstvo a živočišstvo vliv na rozmístění cestovního ruchu relativně rovnoměrně, ale různé rostlinné druhy a společenstva se často stávají objektem zájmu cestovního ruchu. Lesní porost, výskyt rostlin, endemitů i lesních plodů patří k motivačním činitelům cestovního ruchu. Lesy jsou pro cestovní ruch nenahraditelné.

Krajina šetřeného území je charakterizována mírně členitým terénem, kde se střídají lesy s obdělávanou půdou. Poměrně málo je luk, mnohé byly využity pro rekreační zástavbu.

Oblast je ze 2/3 zalesněna. 1/3 tvoří městské oblasti a zemědělsky využívaná půda. Významný vliv na lesy měl rozvoj sklářství na Sázavsku a jeho potřeba dřeva.

Převládají zde lesní vegetační stupně dubo-bukový a buko-dubový. K původním dřevinám vedle převažujícího buku patří dub, jedle, habr, lípa a javor. Současná skladba dřevin je z 85 % tvořena jehličnany, i když v původní skladbě jich bylo jen 12 %. Zvláště výrazné je 52 % zastoupení smrku, ačkoli je zde téměř zcela nepůvodní.

Fauna je z hlediska nabídky oblasti zajímavá především pro návštěvníky, zabývající se sportovním rybolovem nebo lovem zvěře. Kromě toho se na slunných sázavských stráních vyskytuje i poměrně bohaté rostlinstvo jako dub šípák nebo dřín, z fauny jsou to hlaváček jarní, koniklece, pavlyha nebo ještěrka zelená.

3.2.1.5 Ochrana přírody

Na šetřeném území nejsou vyhlášené ani navrhované chráněné krajinné oblasti ani národní přírodní rezervace. V blízkosti šetřené oblasti se nachází dvě velkoplošné lesní rezervace Voděradské bučiny a Ve Studeném, které se dají využít k příjemným procházkám. Voděradské bučiny s naučnou stezkou chrání především bukový a smíšený porost s bylinným patrem. Jižně od Stříbrné Skalice na levém břehu Sázavy se nalézají národní přírodní rezervace Ve Studeném, kde jsou skalnaté svahy porostlé smíšeným lesem s bukem, klenem, jedlí, habrem a dubem.

V oblasti se nacházejí dva památné stromy a to dub u obce Hradové Střimelice a lípa u Hruškovského mlýna.

3.2.2 Společenské podmínky a atraktivita

Společenské podmínky a atraktivita se vážou k stavbám, hmotným statkům a akcím, které vytvořil člověk nebo společnost. Atraktivita jsem rozdělila podle měst a obcí, v kterých se nacházejí nebo konají.

3.2.2.1 Město Sázava

Významné budovy a stavby

Jedna z nejvýznamnějších staveb v oblasti je Klášter Sázava. Byl založen v roce 1032 knížetem Oldřichem a poustevníkem Prokopem. Podle legendy poustevník nabídl knížeti v dřevěné číši vodu, která se proměnila ve víno. Z vděčnosti za tento zázračný čin pomohl knížeti Prokopovi založit klášter. Jedná se o čtvrtý nejstarší klášter v Čechách. Až do roku 1096 zde byl udržován staroslověnský ritus, který pak nahradila latinská liturgie. V roce 1421 byl klášter vypálen husity a mniši vyhnáni. Klášter chátral až do konce 17. století, kdy byl chrám přestavěn na barokní kostel. Dnes je v zámku výstava technického skla, expozice „Staroslověnská Sázava“ a obřadní síň obecního úřadu. Součástí prohlídky je také kostel s podzemní kryptou. Komplex bývalého Sázavského kláštera byl v roce 1962 vyhlášen národní kulturní památkou.

Klášter v Sázavě spadá pod Národní památkový ústav. Klášter je možno navštívit od května do září každý všední den kromě pondělí. Dále pak v měsíci dubnu a říjnu v sobotu či v neděli.

Kaplička V Lázních – vznikla jako sakrální památka na zakladatele kláštera a českého svěťce sv. Prokopa.

Kostel sv. Martina – jedná se o gotický kostelík, který je v současné době používán jako kulturní síň města.

Sklárna Kavalier proslula výrobou technického a varného skla značky Simax. Sklárna vyrostla na místě původní malé skelné huti z roku 1837. Výroba skla je zde však doložena již ve 12. století, kdy se výrobou skla zabývali mniši.

Důležité akce – koncerty, festivaly

Sázavská pout' – jedná se o tradiční českou pout', která se koná vždy na začátku srpence. Pout' se koná na počest patrona města, sv. Prokopa.

Sázavafest – jde o benefiční festival, který se koná vždy na začátku srpna. V roce 2005 se pořádal již 5. ročník. Základní myšlenkou je zbořit pomyslné hranice mezi zdravými a tělesně postiženými lidmi. Výtěžek ze vstupného je každoročně věnován tělesně postiženým, jejich potřebám.

Voskovcova Sázava - jde o soutěžní přehlídku o ceny, která si klade za cíl najít ta nejlepší hudební představení z repertoárů amatérských souborů a sblížovat soubory z celé České republiky. Koná se v září a říjnu v kulturním domě v Sázavě.

Tato akce nese jméno Jiřího Voskovce, jehož rodný dům leží na severní straně města.

Další kulturní příležitosti

V Sázavě s přestávkami funguje již několik let kino, filmy jsou promítány pouze o víkendech. Funguje zde dále společenský dům zvaný „Chechták“, v jehož suterénu se konají diskotéky.

3.2.2.2 Chocerady

Významné budovy a stavby

Původní gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie - Jedná se o mohutnou gotickou stavbu kostela s hrobkou Valdštejnů, která byla přestavěna v 16. století v renesančním slohu a koncem 17. století ve slohu barokním.

Důležité akce, místní zvyky

Staročeské máje jsou v Choceradech pravidelně pořádány od roku 1990. Oslava se skládá ze stavění májky, průvodu obcí, tancování České besedy. Večer se koná taneční zábava. V roce 2005 se pořádaly máje 7. května.

Cykloturistický závod Přes tři mosty se konal 6. srpna. Jednalo se o již šestý ročník závodu. Nejdůležitější je přejít přes tři mosty přes řeku Sázavu a to přes most v Choceradech, na Marjánce a ve Hvězdonicích.

Žralokova neckyáda - v roce 2005 proběhl již osmý ročník neckyády na řece Sázavě. Jedná se především o plavbu netradičních plavidel, při které je možno vidět například i vodníka. Bohužel ubývá lidí, kteří by se chtěli aktivně zapojit.

3.2.2.3 Stříbrná Skalice

Významné budovy a stavby

Ve Stříbrné Skalici (příloha č. 6) se nachází barokní kostel sv. Jana Nepomuckého z roku 1730, postaven na základech hradu ze 13. století, který zpustl v 15. stol. V okolí Stříbrné Skalice jsou stopy po středověkém dolování stříbrné a olovené rudy. Z významných staveb ve městě lze jmenovat barokní radnici s podloubím a novorenesanční školu.

V obci Kostelní Střímelice (příloha 7), která dle správního členění spadá pod obec Stříbrná Skalice, se nachází jednoduchý gotický kostelík, o němž jsou první zmínky v roce 1320. Kostelík byl v 18. století barokizován.

3.2.2.4 Ondřejov

Významné budovy a stavby

Kostel sv. Šimona a Judy – kostel je postaven v románském slohu, který byl v roce 1668 barokizován.

Domy na náměstí jsou příkladem středočeského statku.

Astronomický ústav AV ČR, observatoř Ondřejov (příloha č. 8) - nachází se na vrchu Žalově nad obcí Ondřejov. Pod hvězdárnou stojí vila Leonora, dům sl. Eleonory Ehrenbergové, všeobecně známé jako první Mařenky ve Smetanově Prodané nevěstě.

Základ pro budoucí hvězdárnu zde byl založen již v roce 1898 Josefem Janem Fričem. V hlavní kopuli se nachází dalekohled (ZEISS Jena), jeden z největších v Evropě. Pořádány jsou pravidelné víkendové prohlídky pro veřejnost, které se konají od začátku května do konce září. V areálu ústavu se od roku 1998 nachází též Astronomické muzeum Vojtěcha Šafaříka přístupné v rámci prohlídek. Observatoř v současné době provádí výzkum Slunce, zemské atmosféry a umělých družic Země.

Koncerty, divadla, místní zvyky

V ondřejovském mlýně se konají průměrně jednou do měsíce koncerty vážné hudby, které pořádá TJ Sokol Ondřejov.

Staročeské máje – průběh mají obdobný jako v městě Chocerady (3.2.2.2). V roce 2005 se konaly 7. května 2005.

3.2.2.5 Oplany

Sportovní akce

V roce 2005 se v únoru konal první ročník závodu Oplanská běžka. Závodu se v roce 2005 účastnilo hojné množství závodníků. Jde spíše o závod pro dobrou pohodu, proto je i možnost přihlášení volná.

3.3 Sekundární potenciál

Sekundární potenciál vytváří materiálně technickou základu, realizuje příjmy v lokalitě, vytváří pracovní místa, oživuje centra měst, venkovskou krajinu a zvyšuje přitažlivost míst.¹⁰

Základní funkcí sekundárního potenciálu ve vztahu k cestovnímu ruchu je komercializace primárního potenciálu přírodních a společenských atraktivit.

3.3.1 Ubytování

Posláním ubytování je umožnit přenocování nebo přechodné ubytování účastníkům cestovního ruchu mimo místo jejich trvalého bydliště, včetně uspokojení dalších potřeb, které s přenocováním nebo přechodným ubytováním souvisí. Neplní tedy jen funkci nezbytného noclehu, mělo by především poskytovat možnost odpočinku a relaxace. Ubytování tvoří důležité zázemí pro návštěvníky regionu, kteří zde provozují různé druhy turistiky¹¹.

V oblasti si návštěvník může vybrat z poměrně široké nabídky ubytovacích zařízení. Nacházejí se zde hotely, penziony, ubytovny, tábořiště a ubytování v soukromí.

3.3.1.1 Chatový typ ubytování

Celá oblast je ve velké míře využívána k chataření v objektech individuální rekreace. Druhé bydlení představuje pro českou společnost velice charakteristický a velmi rozšířený jev. Rekreční objekty jsou jediným typem nemovitostí, po kterém vzrostla poptávka po vstupu České Republiky do Evropské unie. V tomto období vzrostl především počet Čechů, zejména pak mladých, kteří mají zájem o tuzemskou nemovitost, v níž by se mohli rekreovat.

Kromě osobního vlastnictví těchto rekreačních zařízení, je v současné nabídce některých realitních a cestovních kanceláří, možnost pronájmu chat. Ceny pronájmu se liší dle

¹⁰ Geografie cestovního ruchu, Vít Štěpánek, Ludvík Kopačka, Jiří Šíp, str. 18

¹¹ Technika služeb cestovního ruchu, Ján Oriška, str. 45

vybavenosti zařízení. Například cestovní kancelář Régio nabízí týdenní pronájem chaty v oblasti za Kč 5.038,--, lépe vybavenou již za Kč 6.511,--

Tabulka 7 počet bytů přechodně či trvale obydlených, sloužících k rekreaci

Obec	Počet bytů celkem	Byty sloužící k rekreaci	vyjádření v %
Chocerady	536	118	22
Sázava	1555	129	8
Ondřejov	549	94	17
Stříbrná Skalice	592	109	18
Oplany	81	43	53
Celkem	3313	493	15

Zdroj: ČSÚ

Chaty a chatové osady spadají pod územně příslušné obce. Z uvedené tabulky vyplývá, že objekty individuální rekreace zaujímají v obcích ležících na šetřeném území značný podíl. Celkově se na území nachází 493 bytů sloužících k rekreaci, což je 15 % všech bytů, které se na území vyskytují. Nejvíce bytů sloužících k rekreaci se nachází na území města Sázava, kde ale zaujímají nejmenší procentní vyjádření v porovnání s celkovým počtem bytů v obci.

Nominálně vyjádřeno následují obce Chocerady a Stříbrná Skalice. Nejméně bytů sloužících k rekreaci se nachází v obci Oplany, kde ale tyto byty tvoří více než polovinu celkového počtu bytů.

3.3.1.2 Hotelový typ ubytování

Na šetřeném území se nachází - Hotel Sázava v obci Sázava, Hotel Ostende a rekreační areál Lávka v Choceradech.

Hotel Sázava se nachází přibližně 300 metrů od centra města. Kapacita hotelu je přibližně 29 míst. Cena nejjednoduššího typu ubytování se pohybuje kolem Kč 700,--/den, ubytování v luxusním apartmá kolem Kč 1.600,-- / den.

Rekreační areál Lávka v Choceradech nabízí 46 lůžek v ubytování hotelového typu a k tomu 8 lůžek v chatičkách. Všechny pokoje jsou vybaveny sociálním zařízením. Součástí areálu je i školící místnost, jejichž kapacita je přibližně 50 míst. Areál má i výborné sportovní zázemí. Cena ubytování se pohybuje od Kč 250,-- do 900,--/den

Hotel Ostende se nachází v centru obce Chocerady. Ubytování zde vyjde na Kč 140,-- až 250,--/den.

Dále se na šetřeném území nachází několik penzionů. Penziony se soustředí především v jižní části oblasti při řece Sázavě v obci Chocerady, Stříbrná Skalice a Sázava, dále v severovýchodní části v Kostelních Střimelicích a v severovýchodní části v obci Oplany. O prázdninách je možnost využít ubytování v areálu Středního odborného učiliště Kláry Kavalier v Sázavě. Ve městě se dále nachází ubytovna TJ Sokol, s kapacitou 35 lůžek a ubytovna „U Zastávky“, taktéž s kapacitou 35 lůžek.

3.3.1.3 Kempy a veřejné tábořiště

Řeka Sázava se v letních měsících stává cílem mnoha vodáků a trempů. Tito příznivci turistiky se většinou spokojí s jednodušším typem ubytování v kempech, chatových stáncích či na veřejných tábořištích.

V šetřené oblasti se tento typ ubytování soustřeďuje v blízkosti měst Sázava a Chocerady. Tedy do jihovýchodní a jihozápadní části oblasti, kudy protéká řeka. V jiných částech se ubytování v kempech nenachází.

V městě Sázava se na říčním kilometru 58,1 na pravém břehu řeky nachází Autokemp pro motoristy. Provoz kempu je od 1. května do 30. září. Při kempu je možnost ubytování v penzionu, který má 75 míst. O necelý kilometr dále po proudu řeky na kilometru 57,4 se nachází veřejné tábořiště Kroupov. Provoz tábořiště je od 10. května do 25. srpna. Další veřejné tábořiště se ve městě Sázava nachází na levém břehu řeky naproti Sázavskému klásteru.

Pod obec Chocerady spadá Veřejné tábořiště a rekreační areál Vaníček. Nachází se na 5. kilometru řeky. Jeho provoz je od 1. května do 30. září. Provoz v dubnu a v říjnu je omezen na víkendy. Mimo kemp je možno ještě využít ubytování v jedenácti chatkách.

3.3.1.4 Zhodnocení ubytovacích možností

Co do množství a velikosti ubytovacích zařízení, je oblast dobře zabezpečena. Nachází se zde ubytování různé kvality, které mohou uspokojovat potřeby různě náročných návštěvníků. Nejvíce jsou ubytovací zařízení soustředěny u řeky Sázavy.

Chaty slouží především jejich vlastníkům. Jsou rozmístěny poměrně rovnoměrně v obcích po celém území. V jižní části šetřené oblasti se nacházejí tři hotely. Dle velikosti šetřeného území považují tento počet za dostačující. Penziony a ubytovny jsou zastoupeny

Dle rozhovorů při prováděném terénním šetření si někteří návštěvníci stěžovali na kvalitu sociálních zařízení v klasických hospodách.

3.3.3 Dopravní vybavenost

Doprava je jedním ze základních předpokladů rozvoje cestovního ruchu. Překlenuje prostorové rozdíly mezi místem trvalého bydliště občana a místem cestovního ruchu, přivádí účastníka k objektům a zařízením cestovního ruchu a vytváří tak možnosti spotřeby v cestovním ruchu¹².

3.3.3.1 Silniční doprava

Silniční dopravu v cestovním ruchu tvoří přeprava jeho účastníků silničními dopravními prostředky po pozemních komunikacích¹³.

Šetřené území je vzdálené přibližně 30 kilometrů jihovýchodně od hlavního města Prahy. Pro celý Středočeský kraj je charakteristická úzká vazba s hlavním městem prostřednictvím husté dopravní sítě, což činí polohu kraje mimořádně výhodnou. Úzká vazba platí i pro šetřenou oblast. Jihozápadní část je vzdálená pouhé 3 kilometry od dálničního sjezdu Hvězdovice (29. kilometr) na D1. Z hlediska mezinárodních silnic se v blízkosti nachází silnice mezinárodní silnice E 55, dále pak E 50 a E 65.

Díky husté silniční síti silnic nižších tříd jsou všechny lokality pro návštěvníka dobře přístupné. Některé komunikace se ale v zimě neudrží. Jejich kvalita odpovídá průměru ve Středočeském kraji. Některé úseky, především úseky po silnicích III. třídy, by vyžadovaly základní údržbu.

Pro návštěvníky, pohybující se v oblasti autem, je důležitý výskyt dvou benzínových stanic v obci Ondřejov a Sázava. Čerpací stanice se také nachází u dálničního sjezdu ve Hvězdonicích. Velmi důležitý faktor je výskyt parkovišť. Parkoviště se nacházejí především na náměstích obcí v oblasti. Další parkovací plochy se nachází u většiny ubytovacích a stravovacích zařízení. Pro návštěvníky kempů jsou připraveny speciální parkovací plochy.

Autobusovou dopravní dostupnost zajišťuje již několik let systém Pražské integrované dopravy. Z Prahy do oblasti jezdí přímé spoje z konečné stanice metra A Skalka. V oblasti se

¹² Technika služeb cestovního ruchu, Ján Oriška, str. 19

¹³ Technika služeb cestovního ruchu, Ján Oriška, str. 34

Autobusovou dopravní dostupnost zajišťuje již několik let systém Pražské integrované dopravy. Z Prahy do oblasti jezdí přímé spoje z konečné stanice metra A Skalka. V oblasti se pohybují linky 382, 383 a 393 Tyto linky mají v době silného provozu hodinový interval, v době slabého provozu se interval mezi spoji pohybuje kolem 120 minut. Cesta autobusem do Prahy trvá cca 70 - 80 minut. Dále se zde pohybují přímé linky do Benešova, Kolína, Kutné Hory a Kostelce nad Černými lesy.

3.3.3.2 Cyklotrasy

Výrazným fenoménem dnešní doby je cykloturistika, která se silně podílí na návštěvnosti oblastí vhodných pro tento typ cestovního ruchu. Cyklistická doprava má být rozvíjena jako součást zdravého životního stylu šetrného k životnímu prostředí¹⁴. V terénu jsou cyklotrasy označeny žlutými směrovými tabulemi s číslem trasy. Toto značení je dáno Zákonem o pohybu na pozemních komunikacích.

Oblast Posázaví je svou polohou, členitostí a rozmanitostí krajiny, množstvím přírodních krás a uměleckých památek vhodným místem pro provozování cykloturistiky. Na hlavních středočeských trasách poskytují služby půjčovny a opravy kol, ubytovací a stravovací zařízení, je zde možnost zakoupení cyklistických map a průvodců.

V oblasti, která je vymezena pro účel této práce, se nacházejí dvě cyklotrasy. Tyto trasy vedou společně podél řeky z obce Sázava k rozcestí Na Marjánce. Odtud se odděluje Pražská trasa, která dále směřuje na sever, kdežto Posázavská trasa míří dále podél řeky na západ.

Posázavská trasa lemuje na území Středočeského kraje řeku Sázavu. Celková délka trasy je 245 km, z čehož na území Středočeského kraje vede 108 km.

Trasa začíná u pramene Sázavy v obci Libek a pokračuje s řekou až do jejího ústí do řeky Vltavy. Po šetřeném území vede ze Sázavy do Chocerad. Délka trasy na území je 11 kilometrů. Terén, v kterém je cyklotrasa na šetřeném území vedena, je mírný, pohybující se přibližně v nadmořské výšce 300 metrů. Trasa je vedena po asfaltové silnici podél řeky.

Pražská trasa vede na území Středočeského kraje z Žlebů do Prahy. V budoucnu se po pražské trase bude možné dostat z Brna do Prahy a zpět. Celková trasa povede přes Tišnov, hrad Pernštejn, ve Žďárských vrchách se poprvé střetává s Posázavskou trasou.

¹⁴ Program rozvoje Středočeského kraje, analytická část, str. 54

Dále pokračuje do Hlinska, Kutné Hory, do města Sázava, kde se znovu střetává s Posázavskou trasou, odpojuje se v části Stříbrné Skalice, odkud pokračuje k Národní přírodní rezervaci Voděradské bučiny, dále do Jevan a odtud do Prahy. Na šetřeném území jde ze Sázavy přes Stříbrnou Skalici do Hradce. Délka trasy přes území je 12 kilometrů. Trasa je vedena po asfaltové silnici nejprve podél řeky Sázavy, dále pak podél Jevanského potoka. Trasa prochází mírným terénem s krátkým stoupáním na náměstí Stříbrné Skalice.

Pro přepravu jízdního kola do oblasti lze využít nabídku Českých drah. V rámci tratě č. 221 (viz kapitola 3.3.3.3), lze přepravovat jízdní kolo jako spoluzavazadlo za Kč 20,--. Dále jezdí v pracovní dny dvakrát denně, o víkendu jedenkrát, z Čerčan do Chocerad, Stříbrné Skalice nebo Sázavy vlak po trati č. 212, který taktéž přepravuje jízdní kola.

3.3.3.3 Železniční doprava

Železniční doprava v cestovním ruchu zabezpečuje přepravu účastníků železničními osobními vozy¹⁵.

Ve srovnání především se severní částí Středočeského kraje, je hustota železniční sítě v jihovýchodní části nízká. Přibližně 15 kilometrů od sledované oblasti vede nadnárodní trasa z Drážďan do Lince. Tato trasa v současnosti prochází modernizací. Na toto dálkové spojení navazují tratě regionálního nebo jen lokálního významu, díky nimž je většina turisticky zajímavých míst přístupná i po železnici¹⁶.

Tato trať je jediná trasa lokálního významu, která zasahuje do šetřené oblasti.

Neexistuje přímý spoj po železnici mezi Prahou a obcemi v šetřené oblasti. Proto je možné využít tratě Českých drah č. 221, která vede z Prahy, přes Čerčany, do Benešova u Prahy. V pracovních dnech se vlaky na této trati pohybují v rozmezí půl hodiny až hodiny, o víkendu v hodinovém rozpětí. V Čerčanech mohou cestující dále přestoupit na trať 212 mezi Čerčany a Zručí nad Sázavou, tato trať jako jediná trať místního významu zasahuje do šetřené oblasti. Je možné si v oblasti vybrat ze sedmi železničních zastávek. Vlaky se zde pohybují v rozmezí jedné až dvou hodin.

Uvedené vlaky patří do systému pod Regionálního organizátora Pražské integrované dopavy. Pro návštěvníka cestujícího z Prahy to znamená značné ulehčení, jelikož na patřičný lístek zakoupený v Praze, může cestovat až do šetřené oblasti.

¹⁵ Technika služeb cestovního ruchu, Ján Oriška, str. 20

¹⁶ Program rozvoje Středočeského kraje, Institut rozvoje podnikání

Do oblasti se lze po železnici dostat po trati Kolín-Bečváry (trať 014), respektive Pečky-Bečváry (trať 012, 013). Tyto vlaky jezdí do stanice Ledečko, zde si musí návštěvník přestoupit na trať 212. Vlaky jezdí v intervalech přibližně po dvou hodinách.

Jednou z možností, jak se dopravit do Posázaví po železnici, je využít možnosti Posázavského Pacifiku. Tento motorový vůz propaguje železnici a turistiku v Posázaví.

Šestkrát do roka se vydává historická souprava tažená parní lokomotivou z roku 1917 z Prahy údolím Sázavy do Kácova. Vůz je také možné si najmout, celkem nabízí kapacitu 52 míst a možnost základního občerstvení. Tento speciální vlak nabízí i vyhlídkové jízdy v dnech různých svátků.

3.3.3.4 Vodní doprava

Vodní doprava umožňuje přepravu účastníků cestovního ruchu dopravními prostředky (plavidly) po vodních cestách¹⁷. Vodní doprava v oblasti nemá národohospodářský význam. Řeka nemá především patřičnou hloubku, aby se zde mohly plavit nákladní lodě či výletní parníky. Dříve se řeka využívala k přepravě dříví svázaného do vorů.

Řeka se ale stala významným cílem vodních turistů, kteří zde mohou využívat své kajaky, kánoe, pramice či rafty. K přepravě lodí do oblasti mohou využít speciálních služeb Českých drah. Lodě si lze v oblasti i půjčit. Touto službou disponuje například autokemp Budín.

3.3.3.5 Turistické trasy

Údolí řeky Sázavy na jejím středním a dolním toku lákalo příznivce přírody a turistiky už od počátku 20. století.

Právě zde vznikaly první trampské osady, kam utíkala pražská mládež za odpočinkem. Civilizace sem pronikla především vybudováním železniční trati nad pravým břehem, na protějším břehu vybudoval Klub českých turistů Posázavskou stezku. I přes množství chat, které lemují oba břehy v této oblasti toku, si Sázava uchovala znak divoké a nespoutané řeky¹⁸.

Značení turistických tras a jejich údržbu zabezpečuje Klub českých turistů jako jednu ze svých nejvýznamnějších aktivit vůči veřejnosti. Od roku 1889 postupně vytvářená síť

¹⁷ Technika služeb cestovního ruchu, Ján Oriška, str. 38

¹⁸ Kol., Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku, Okolí Prahy, Kartografie Praha, str. 17

pěších značených cest je svou hustotou, kvalitou a tím, že pokrývá beze zbytku celé území České republiky, jednou z nejlepších v Evropě. Ve Středočeském kraji je hustota sítě značených turistických tras nad průměrem České republiky, řadí se na 6. místo v republice¹⁹.

V šetřené oblasti se nachází na pět desítek kilometrů značených turistických tras. Červeně značená trasa lemuje řeku Sázavu. Jedná se o dálkovou trasu, která vede ze Světlé nad Sázavou do Davle.

V celkovém reliéfu této trasy se vyskytují jak rovinnaté úseky podél řeky, tak úseky, které vedou kaňonem řeky a tudíž překonávající výškové rozdíly. Na šetřeném území prochází tato trasa rovinnatým terénem bez většího převýšení. Ostatní trasy jdou mírně členitým terénem. Všechny trasy prochází místy, které jsou dosažitelné buď autobusovou nebo železniční dopravou.

Trasy ve středním Posázaví jsou vedeny po zpevněných terénech a jsou dobře značeny. Na jednotlivých především lesních úsecích chybí lesní odpočívadla nebo různé přírodní oddechová místa.

V dotazníkovém šetření jsem v rámci páté otázky zkoumala, jaký dopravní prostředek návštěvníci použili při příjezdu či příchodu do oblasti. Z výzkumu vyplynulo, že nejvíce návštěvníků, tedy 33 procent (55 respondentů), dává při dopravě do Posázaví přednost osobnímu automobilu. Mezi hojně využívané prostředky lze zařadit také autobus a vlak. 20 respondentů využilo jako dopravní prostředek cyklistické kolo, 13 jich do zkoumané oblasti přišlo pěšky. V rámci možnosti „jinak“, odpověděli 4 respondenti. 3 respondenti se dostali do oblasti na lodi a jeden na kolečkových bruslích.

3.3.3.6 Zhodnocení dopravní infrastruktury

Oblast je dobře dopravně zabezpečena. Blízkost dálnice je kladný faktor pro návštěvníky přijíždějící do oblasti automobilem. Silnice II. a III. třídy jsou rovnoměrně rozmístěny. Kladně je možné se vyjádřit k rozvoji autobusové dopravy, která hlavně ve všední dny zabezpečuje pravidelné spojení v přijatelných intervalech s Prahou. Do ostatních větších měst v okolí se tyto intervaly prodlužují. Vodní doprava je využívána jen k turistickým účelům vodáky. Železnice protíná jižní část území. Na dané území je počet cyklotras a turistických značených tras vyhovující.

¹⁹ Program rozvoje Středočeského kraje 2003, analytická část, str. 52

3.3.4 Obchodní vybavenost

Obchodní vybavenost hodnotím podle velikosti šetřených sídel jako dostačující. Největší vybavenost je ve městě Sázava, kde se nachází několik poboček supermarketů, obchodní dům a dále pak drobní prodejci např. suvenýrů. Ve většině ostatních obcí se nachází přinejmenším obchod se základními potravinářskými a drogistickými potřebami.

3.4 Terciární potenciál

Role terciárních potenciálů spočívá v organizaci, řízení, podpoře rozvoje podnikatelské sféry, vzdělávací, osvětové a legislativní činnosti, kompletního marketingového monitoringu, regionálního a územního plánování.

3.4.1 Instituce cestovního ruchu

Ve Středočeském kraji dosud není vytvořen destinační management cíleně zaměřený přímo na rozvoj cestovního ruchu. Centrální podpory by se mělo turismu dostávat z Krajského úřadu. Rozvoj cestovního ruchu je také součástí činnosti rozvojových agentur a různých sdružení. Působení podnikatelských subjektů v oblasti cestovního ruchu je doposud málo koordinováno a je vesměs založeno na účelové spolupráci a individuální iniciativě²⁰.

3.4.1.1 Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

Problematika cestovního ruchu spadá v současné době do kompetence Ministerstva pro místní rozvoj České republiky (dále jen MMR), sekce cestovního ruchu. Státní politika je zaměřena na podporu rozvoje regionů, přibližování legislativy a dalších oblastí cestovního ruchu podmínkám Evropské unie²¹.

V rámci odboru koncepce a mezinárodní spolupráce v cestovním ruchu připravuje koncepční a strategické materiály pro státní politiku cestovního ruchu, zajišťuje mezinárodní spolupráci zemí v cestovním ruchu, práci v mezinárodních organizacích a pomáhá při tvorbě statistik v cestovním ruchu. Odbor rozvojových programů v cestovním ruchu spravuje národní program podpory cestovního ruchu a jeho podprogramy - podpora rozvoje lázeňství a podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně rekreační aktivity. Je gestorem grantového schématu Podpora nadregionální infrastruktury cestovního ruchu v rámci podopatření 4.2.1 společného regionálního operačního programu. MMR funguje také

²⁰ Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji, Institut rozvoje podnikání

²¹ MMR – Cestovní ruch v České republice 2004

jako koordinátor zpracování Nové rajonizace cestovního ruchu ČR. V rozsahu činnosti Odboru práva a státního dohledu spolupracuje při vypracování novely zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu. Zajišťuje spolupráci s poradním Výborem pro cestovní ruch Evropské komise a aplikuje a implementuje právní akty a jednotlivé politiky EU dotýkajících se cestovního ruchu.

3.4.1.2 CzechTourism

Jako příspěvková organizace Ministerstva pro místní rozvoj působí na centrální úrovni Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism. Agentura CzechTourism byla zřízena za účelem propagace země jako atraktivní turistické destinace na zahraničním i domácím trhu. V rámci svého poslání vytváří agentura aktuální a střednědobé strategie propagace ČR na domácím trhu a v zahraničí²².

Česká republika je v rámci agentury CzechTourism rozdělena do patnácti turistických regionů a 43 turistických oblastí, z čehož Posázaví leží v regionu Okolí Prahy respektive v oblasti Střední Čechy – jihovýchod. V rámci pěti směrů, které agentura používá, se v oblasti Posázaví může využít směr zaměřený na zdravou a aktivní dovolenou.

3.4.1.3 Krajský úřad Středočeského kraje

Krajský úřad Středočeského kraje funguje jako vyšší územně samosprávný celek od roku 2000. Cestovním ruchem se zabývá Oddělení cestovního ruchu v rámci Odboru regionálního rozvoje. Toto oddělení má ve své samostatné působnosti následující úkoly. Oddělení provádí analýzy rozvoje cestovního ruchu v kraji. Společně s Institutem rozvoje podnikání aktualizují koncepci rozvoje cestovního ruchu na území kraje. Vytváří krajské zdroje pro financování rozvoje cestovního ruchu v kraji. Vykonává poradenskou činnost pro orgány obcí v oblasti cestovního ruchu a dále pro mikroregiony, koordinuje územní dopady koncepce rozvoje cestovního ruchu. Podílí se na přípravě informačního systému z hlediska cestovního ruchu v kraji. Přípravuje, monitoruje, organizuje a kontroluje projekty cestovního ruchu v kraji, dále koordinuje tvorbu produktů cestovního ruchu a zajišťuje propagaci turistických možností kraje směrem k domácímu i zahraničnímu trhu.

Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji

²² MMR – Cestovní ruch v České republice 2004

Program rozvoje cestovního ruchu je zpracovaný jako součást Programu rozvoje Středočeského kraje, pro který je jedním z výchozích podkladů. Tento program je zaměřen na celkovou analýzu z hlediska nabídky a poptávky v cestovním ruchu, následnou syntézu těchto vstupů a vytipování příležitostí v cestovním ruchu. Podle programu hraje Posázaví v cestovním ruchu Středočeského kraje významnou roli, hlavně jako rekreační zázemí hlavního města.

Program vidí investiční možnosti, které by se daly využít v Posázaví, ve vytvoření produktu malé vodní dopravy určené pro návštěvníky kraje.

3.4.1.4 Obce a mikroregiony

V rámci zkoumané oblasti se nachází 9 obcí a měst, z nichž 4 nemají vlastní obecní úřad a spadají do působnosti jiného obecního úřadu. V rámci městských či obecních úřadů působí odbor regionálního rozvoje, jakožto hlavní subjekt při rozvoji cestovního ruchu v dané obci.

Pojem mikroregion se většinou používá pro sdružení několika obcí, jehož typickým znakem je aktivní vznik zdola, jinak řečeno z vlastní iniciativy obcí, zpravidla za účelem dosažení určitého cíle²³. Jihozápadní část (obec Chocerady a Stříbrná Skalice) patří do Mikroregionu Malé Posázaví. Do západní části šetřeného území (obec Ondřejov) zasahuje mikroregion Ladův kraj. Celé Posázaví, tedy i šetřenou oblast, zastřešuje „Tradiční turistický region Posázaví“.

Mikroregion Malé Posázaví se rozkládá na okrese Benešov v jeho severní části podél toku řeky Sázavy. Přesahuje správním územím Stříbrné Skalice do okresu Kolín a správním územím Kaliště do okresu Praha východ. Na základě analýzy mikroregionu byl vypracován katalog projektů s krátkodobým, střednědobým a dlouhodobým termínem. Aktuální akce, na kterou se tento mikroregion chystá, je zaměřena na vyčištění řeky Sázavy od naplavených odpadků. Tato akce by měla proběhnout v květnu 2006 a financování je zažádáno u programu Leader.

Mikroregion Ladův kraj vznikl jako dobrovolný svazek obcí na základě smlouvy starostů 18 obcí ze dne 23.11.2000. Jeho cílem je rozvoj cestovního ruchu, kultury a propagace daného území.

²³ www.kr-stredocesky.cz

3.4.2 Propagace regionu

3.4.2.1 Internet, WWW stránky

Internet v současné době představuje významný činitel globalizace světa. Množství informací, které internet v současné době uživateli poskytuje, je téměř nekonečné.

Oficiální stránky Středočeského kraje se najdou na webové stránce *www.kr-stredocesky.cz*.

Prezentace Tradičního turistického regionu Posázaví lze najít na stránkách *www.posazavi.com*. Tyto stránky jsou již konkrétní a dají se zde najít konkrétní odkazy na přírodní a kulturní atraktivity či možnosti ubytování, stravování, atd.

Informace o jednotlivých městech, které se na šetřeném území nachází lze najít na jejich webových stránkách. Město Sázava má oficiální stránky *www.mestosazava.cz*, Chocerady – *www.chocerady.cz*, Stříbrná Skalice – *www.stribrnaskalice.cz*, Ondřejov – *www.ondrejov.hyperlink.cz*, Oplany – *www.oplany.cz*.

Stránky těchto měst jsou bohužel většinou neaktuální. Ač mají příjemný vzhled, kromě obecných informací o městě a dění na městském úřadě se jejich návštěvník nic nového nedozví. Jejich propojenost na podnikatelské subjekty působící v obci je minimální. Turistické atraktivity jsou zmíněné jen na některých stránkách a to jen ve velice širokých souvislostech.

3.4.2.2 Informační centra

V rámci šetřené oblasti se nachází jedno informační centrum ve městě Sázava. Toto informační centrum není bráno z pohledu agentury CzechTourism jako oficiální.

Infocentrum má otevřeno od pondělí do pátku s hodinovou pauzou na oběd, o víkendu má zavřeno. Kromě tradiční poradenské služby, infocentrum nabízí možnost kopírování, skenování a tisku, faxu. Dále je v infocentru možnost využít internet. Jako doprovodný prodej nabízí turistické a cyklistické mapy, vodácké průvodce, turistické známky a odznaky, turistické publikace, pohledy a trička. V infocentru se dále dají zakoupit lístky na Sázavafest a Voskovcovu Sázavu. Infocentrum nenabízí žádný produkt cestovního ruchu zaměřený na zvýšení atraktivnosti města.

3.4.2.3 Výstavy a veletrhy

Výstavy a veletrhy jsou v současné době jednou z možností, jak účinně prezentovat určitý region. Nejdůležitější veletrhy cestovního ruchu se konají vždy v prvních měsících roku v Brně a v Praze.

Středočeský kraj se prezentuje jak na veletrhu Regiontour na brněnském výstavišti, tak i na veletrhu Holiday World v pražských Holešovicích. Jeho jeden velký stánek tvoří komplex menších. Jedním z těchto menších stánků je stánek Tradičního turistického regionu Posázaví, který zastřešuje na území Středočeského kraje území okolo řeky Sázavy.

3.4.2.4 Ostatní propagace

Určitou propagaci území zabezpečují periodika, která informují návštěvníky o konání různých akcí. Jedná se ale především o akce významnější, tradice v území již nejsou v textu zmíněny (například staročeské máje).

4 Vlastní výzkum

Vlastní šetření patří mezi velmi významnou část práce, neboť na jeho základě lze identifikovat návštěvníka a dobu, v které se v Posázaví nejvíce vyskytuje. V této kapitole se nacházejí zpracované výsledky výzkumu včetně grafického znázornění.

Vlastní výzkum byl rozdělen na dvě části. V první části byl zkoumán profil návštěvníka pomocí dotazníkového šetření. Druhá část vlastního výzkumu se pokusila odpovědět na otázky kolem ročního rekreačního cyklu. Tato část byla prováděna v terénu na základě sumy návštěvníků, kteří se za určitý časový interval vyskytovali v daném okamžiku na šetřeném území.

Na základě těchto šetření bude možno v kapitole 7 vytvořit návrhy na zlepšení současné situace.

4.1 Charakteristika návštěvníka

Při řešení daného problému stojí na straně nabídky cestovního ruchu potenciál primární, sekundární a terciární, tato problematika byla řešena v rámci třetí kapitoly. Na straně poptávky po cestovním ruchu se nachází návštěvník. Požadavky návštěvníka se liší s ohledem na jeho preference, úroveň příjmů, rozsah volného času a ekonomických či mimoekonomických faktorů.

Obecně lze konstatovat, že potřeby a požadavky návštěvníka jsou různé a stejně tak i výběr destinace pro jeho rekreaci je založeno na jeho charakteru a jeho dispozicích.

Za účelem zjištění charakteru návštěvníka šetřené oblasti bylo provedeno na základě předem sestaveného dotazníku (viz příloha č. 1) terénní šetření.

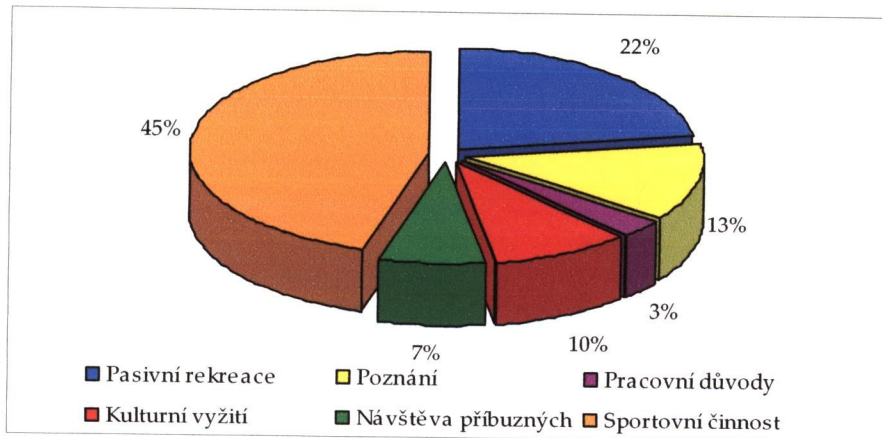
4.2 Výsledky dotazníkového šetření

V této podkapitole jsou uvedeny výsledky vlastního výzkumu. Otázky dotazníku byly sestaveny tak, aby byl identifikován profil, charakter návštěvníka Posázaví. Dotazníkové otázky byly zaměřeny především na důvod pobytu, frekvenci pobytu v oblasti, zjišťování preferencí návštěvníka z hlediska dopravy, druhu ubytování, zdrojů informací a další.

Otázka č. 1

V první části první otázky byl řešen stěžejní důvod pobytu návštěvníka v oblasti.

Graf 1 převažující důvod pobytu

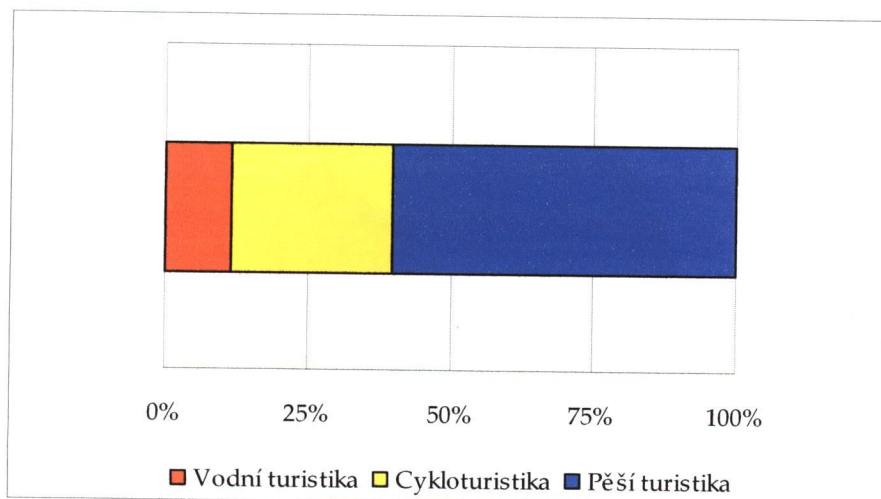
Zdroj: vlastní šetření

Oslovení respondenti si mohli vybrat z šesti variant jejich převažujícího důvodu pobytu v šetřeném území. Nejvíce respondentů, tedy 45 %, upřednostňuje sportovní činnost, dále 22 % respondentů dává přednost pasivní rekreaci. Mezi další podstatné důvody návštěvy sledovaného území respondenti uvedli poznání (13 %), kulturní vyžití (10 %) a návštěvu příbuzných (7 %). Pouze 3 % respondentů uvedlo jako hlavní příčinu návštěvy pracovní důvody.

Z uvedených údajů se lze domnívat, že oblast navštěvují především sportovci a dále chatari, kteří se věnují rekreaci. V šetřeném území Posázaví se nachází pro sportovně založené návštěvníky několik desítek turistických a cyklistických tras, pro vodní turistiku je při příznivém vodním průtoku sjízdný celý úsek trasy ze Sázavy do Chocerad. Pro rekreanty je zde velké zázemí v podobě chatových osad. Ve velké většině jsou tyto osady součástí obce, ve které chatari mohou využít obchodních či stravovacích služeb.

Druhá část první otázky byla zaměřena na druh sportovní činnosti, kterou respondenti upřednostňující sportovní činnost preferují. Na výběr měli respondenti tři druhy turistiky, které v této oblasti převažují. Čtvrtou možnost „jiná“ nevedl nikdo z návštěvníků.

Graf 2 druh sportovní činnosti

Zdroj: vlastní šetření

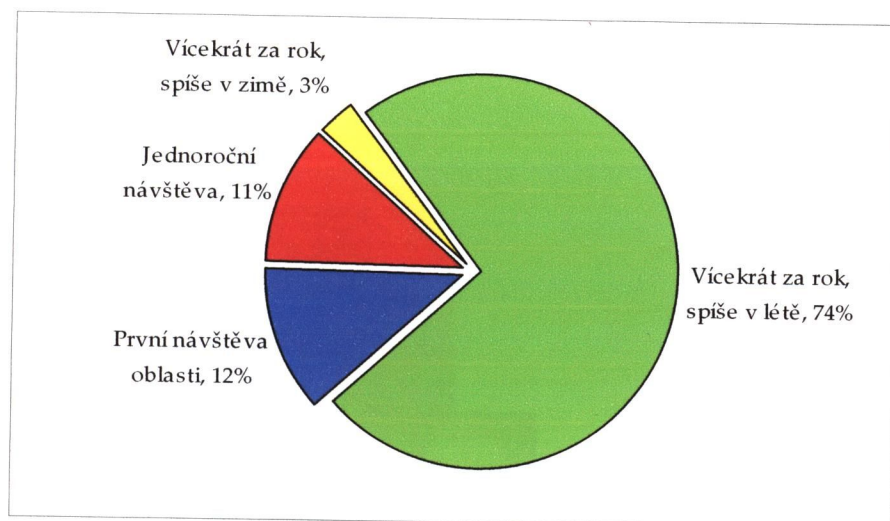
Sportovní činnost preferovalo 78 oslovených respondentů, z toho 47 dotázaných uvedlo jako hlavní druh sportovní činnosti pěší turistiku, dalších 22 cykloturistiku (k cyklistům jsem přiřadila bruslaře na kolečkových bruslích, jelikož využívá stejný druh infrastruktury, jako cyklisti) a zbylých 9 vodních turistiku. Nízký počet odpovědí u vodní turistiky si lze vysvětlit tím, že výzkum byl prováděn v období celého roku, ale vodní turistiku je obvyklé na našich řekách provozovat pouze určitou část roku.

Pro pěší turistiku se v šetřeném území nachází mírně zvlněné trasy, které jsou po větší část vedeny lesem. Trasy jsou dobře značeny a jsou přístupné z jakékoliv obce. Cyklisti mohou využívat kromě dvou dálkových tras (Posázavská a Pražská trasa) i okolní silniční infrastrukturu, měli by ovšem dbát na zachování bezpečnosti silničního provozu. Pro vodní turisty je sjízdný pouze úsek řeky Sázavy. Ostatní toky mají celoročně nízký průtok.

Otázka č. 2

Druhá otázka byla zaměřena na zjištění frekvence návštěvnosti. Cíl této otázky byla odpověď na otázku, zda je v oblasti návštěvník poprvé či oblast navštěvuje vícekrát do roka a dále pak zda dává přednost návštěvě oblasti v letím či v zimním období.

Graf 3 frekvence návštěvnosti

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 3 vyplývá, že nejvíce návštěvníků, tedy 74 %, přijíždí do šetřené oblasti vícekrát za rok a jako roční období preferují léto. Následují ti respondenti, kteří se pohybují v oblasti poprvé (12 %) a dále respondenti, kteří do Posázaví přijedou jednou za rok (11 %). Jen 3 %, tedy z celkového počtu 167 respondentů pouze 5, navštíví šetřené území vícekrát za rok s inklinací k zimnímu období.

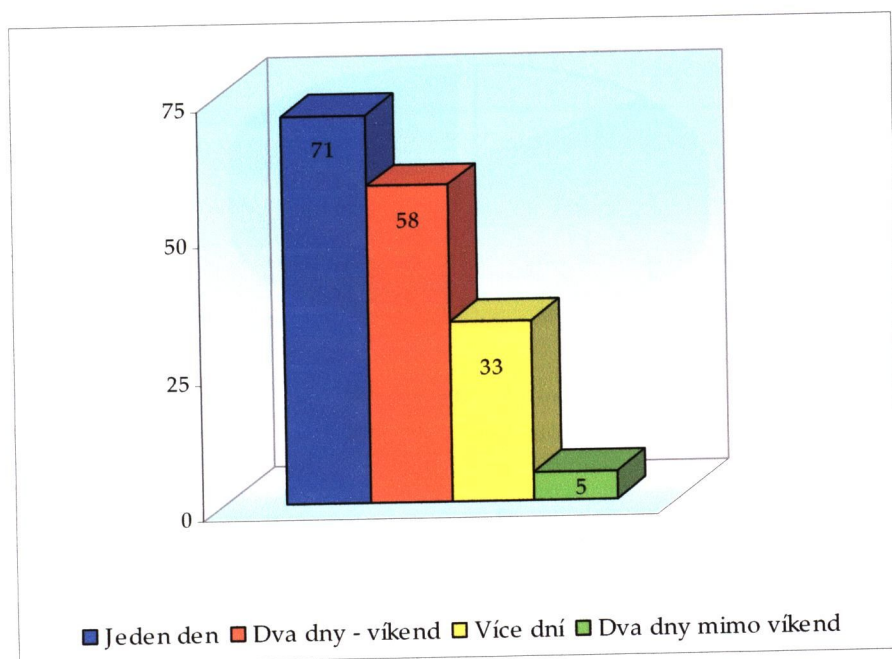
Výsledky těchto odpovědí si lze vysvětlit společně s odpověďmi na předchozí otázku. Návštěvníci oblasti jsou především sportovci, kteří pěstují ty druhy turistiky, které se dají především pěstovat v letních měsících. Dále jsem identifikovala návštěvníka, jakožto chataře věnující se rekreaci. Tyto návštěvníci navštěvují oblast také především v letních měsících a na zimní období odjíždějí zpět do místa jejich trvalého bydliště.

Dalším důvodem převažující letní sezóny mohou být nepříznivé přírodní podmínky pro zimní turistiku, jelikož se zde průměrná lednová teplota pohybuje kolem -2°C a sněhová pokrývka zde vydrží v průměru 60 dní v roce. Pro návštěvnost v letním období hovoří i uzavření památkových objektů v zimním období. V tomto období nemají možnost turisté vyhledávající kulturní vyžití a poznání tyto objekty navštěvovat.

Otázka č. 3

Cílem otázky č. 3 bylo zjištění, jaký čas stráví návštěvníci v oblasti Posázaví.

Graf 4 délka pobytu

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 4 nám znázorňuje délku pobytu v Posázaví. V grafu jsou znázorněny nominální počty návštěvníků. Z grafu vyplývá, že nejvíce respondentů (42 %) preferuje jednodenní výlet, více než 34 % upřednostňuje délku pobytu tradičního víkendu. 20 % respondentů tráví v Posázaví déle než dva dny a pouze 4 % uvedlo jako délku pobytu dva mimo víkendové dny.

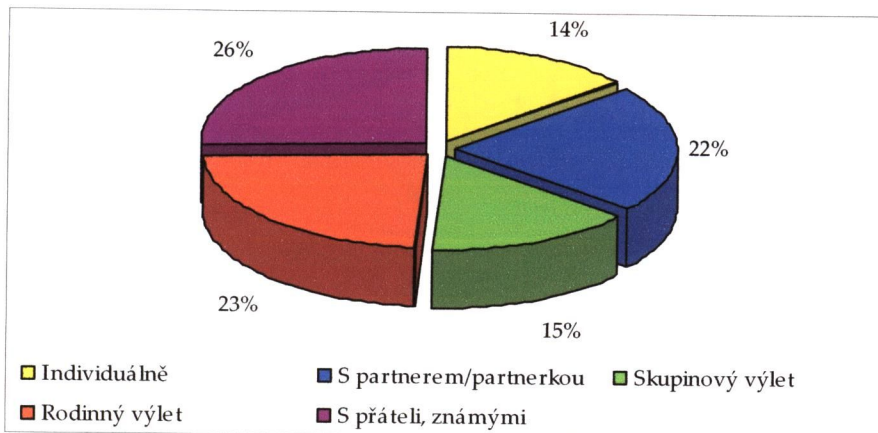
V případě přepočtu délky pobytu na jeden den (71 respondentů) a na více dnů (98 respondentů) připadá převaha na stranu vícedenních pobytu.

Tradiční víkend upřednostňují chatáři věnující se rekreaci na chatách ve dnech pracovního volna a pracovního klidu. Jednodenní výlet preferují spíše ti návštěvníci, kteří přijeli za sportovní činností a poznáním.

Otázka č. 4

Cílem otázky č. 4 bylo identifikování možných spolucestujících respondentů.

Graf 5 spolucestující

Zdroj: vlastní šetření

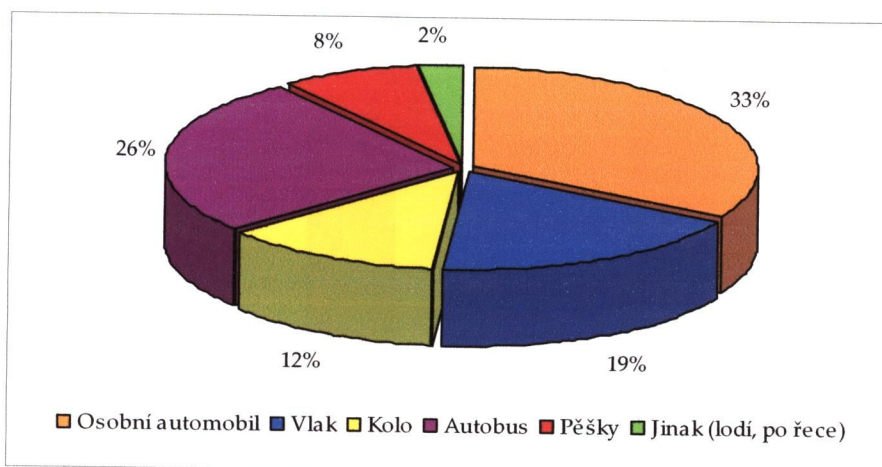
Více než $\frac{1}{4}$ respondentů přijelo do oblasti s přáteli a známými. S partnerem či partnerkou a jako rodinný výlet přijelo do oblasti 22 % respektive 23 % respondentů. Oblast Posázaví navštívilo 15 % návštěvníků jako skupinový výlet, dalších 14 % zavítá do oblasti individuálně.

Vysvětlení těchto odpovědí si lze vyložit pomocí hlavního důvodu návštěvy. Převažující sportovní aktivity a pasivní rekreace chalupářů vypovídá o všeobecném předpokladu, kdy chataři jsou obvykle manželské páry či rodiny s dětmi a sportovní aktivity se provozují v kolektivu přátel a rodiny. Posázaví nabízí pro všechny tyto skupiny jak kulturní, tak i sportovní vyžití.

Otázka č. 5

V páté otázce bylo zjišťováno, jaký dopravní prostředek preferují respondenti při cestě do Posázaví. Tato otázka byla zhodnocena v rámci podkapitoly 3.3.3.5, v které byla řešena otázka sekundárního potenciálu. Z vyhodnocení vyplynulo, že nejvíce používaným dopravním prostředkem je osobní automobil, následuje autobus, vlak, kolo a dále jiné dopravní prostředky, kam patří zejména sportovní loď.

Graf 6 použitý dopravní prostředek

Zdroj: vlastní šetření

Šetřená oblast je výborně dostupná zejména pro návštěvníky z Hlavního města Prahy, kteří přijíždí o víkendech na své chalupy. Tito rekreatanti využívají především své osobní automobily. Do oblasti se dostávají pomocí blízkého sjezdu z dálnice D1 či pomocí Pražské integrované dopravy, jejíž síť v Posázaví a četnost spojů je na vysoké úrovni.

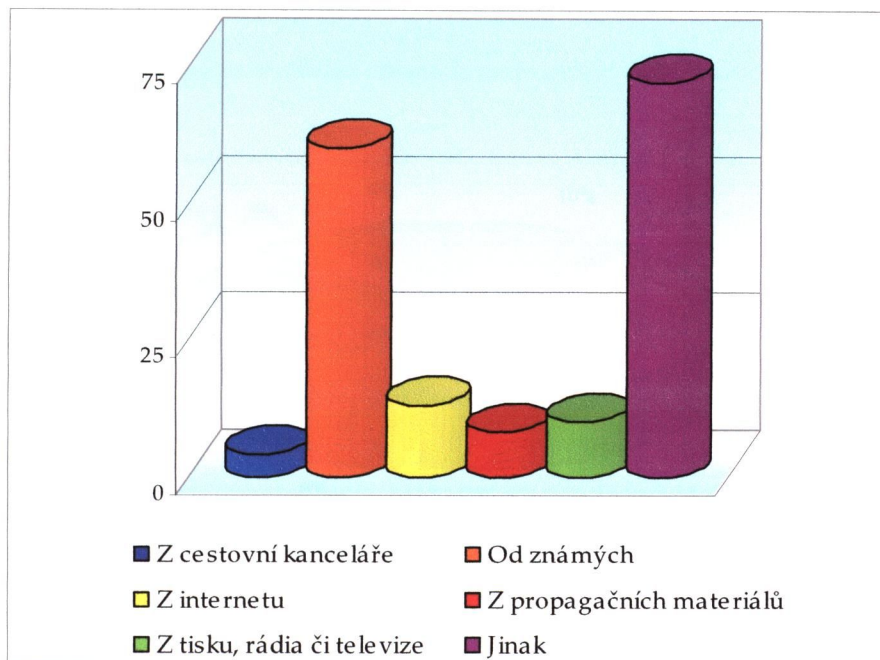
Vlakové spojení zasahuje do jižní části šetřené oblasti. Existuje zde návaznost na autobusové linky Pražské integrované dopravy.

Posázaví má velkou oblibu u cykloturistů. V šetřené oblasti se dá cykloturistika pěstovat na jakékoliv silnici, jen je nutné přizpůsobit jízdu jak terénu, tak i technickému stavu vozovky. Pěšky se do oblasti dopravili návštěvníci z nejbližšího okolí, kteří jsou v Posázaví na jednodenním pěším výletem.

Otázka č. 6

Šestá otázka byla zaměřena na zjištění, kdo poskytl návštěvníkům Posázaví informace o oblasti.

Graf 7 informační zdroje

Zdroj: vlastní šetření

Respondenti měli na výběr z šesti nejčastějších zdrojů informací. Nejčastější formou odpovědi na tuto otázku se stala odpověď „jinak“. Při bližší specifikaci se dá z odpovědi „jinak“ odvodit, že 72 respondentů (43 %) informace o oblasti nezískávala, protože tato oblast je jim obecně známá. Druhým nejčastějším zdrojem informací respondenti uvedli své známé a příbuzné (36 %). Zbylých 21 % si jako informační zdroj o Posázaví vybralo internet, masmédiá, propagační materiály a na posledním místě se umístily informace z cestovních kanceláři.

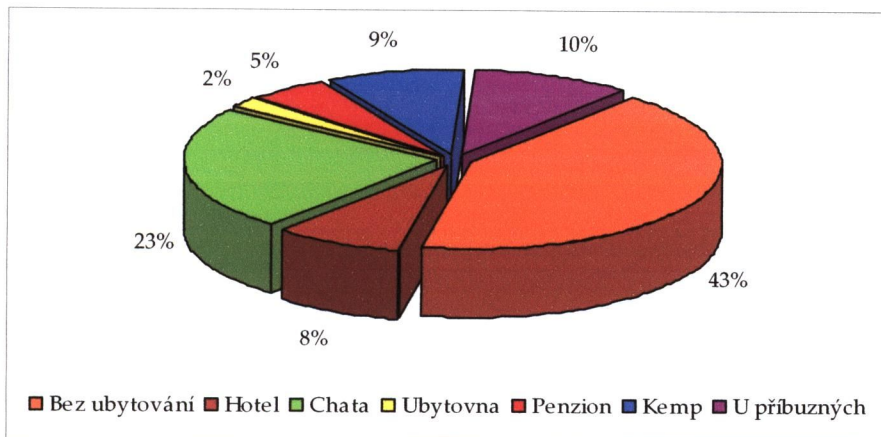
Internetové informace o oblasti zahrnují především informace od obcí, popřípadě informace od mikroregionů. Na celé území jak Posázaví tak i šetřeného území není cílená propagace území. V některých českých periodikách se objevují informace o pořádání různých akcí (festivalů, koncertů).

Tyto výsledky odpovídají mé hypotéze, že oblast navštěvují obyvatelé hlavního města a Středočeského kraje, pro které blízkost Posázaví nevyžaduje zjišťování si informací, území navštěvují od dětství a tudíž danou oblast dobře znají.

Otázka č. 7

Cílem sedmé otázky bylo zjistit, zda a jaký druh ubytování využívají respondenti v oblasti.

Graf 8 ubytování

Zdroj: vlastní šetření

Respondenti v rámci deváté otázky měli možnost výběru mezi variantou využívající a nevyužívající služeb ubytování. Respondenti využívající služeb ubytování měli dále volbu z šesti nejrozšířenějších ubytovacích zařízení. Přibližně $\frac{2}{5}$ respondentů služeb ubytování v oblasti vůbec nevyužívá. Největší podíl ubytovacích zařízení byl zaznamenán u ubytování v soukromí v rámci chat. Takto ubytováno bylo 23 % ze všech oslovených respondentů. Mezi další čteněji využívané ubytovací zařízení patří kempy (9 %) a hotely (8 %) a ubytování u příbuzných (10 %).

Jako méně využívané druhy ubytovacího zařízení v Posázaví lze označit ubytování v penzionech (5 %) a v rámci ubytoven (2 %).

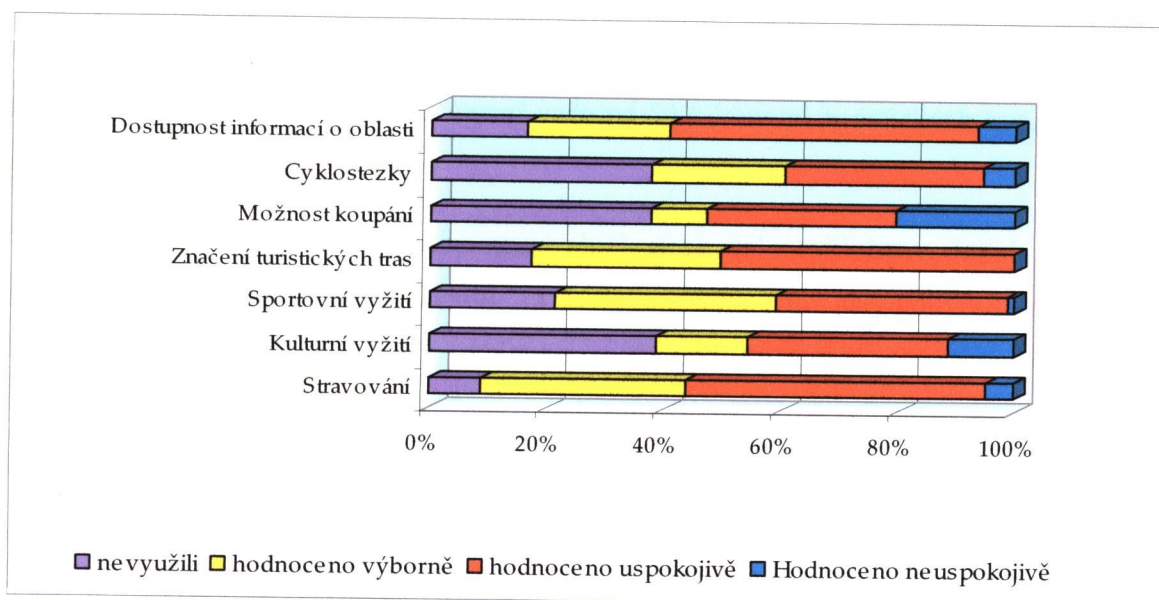
Při vzájemném porovnání těchto odpovědí s demografickými údaji o kraji, z kterého respondent do Posázaví přijel, lze odvodit, že převážná část návštěvníků, která přijela do oblasti ze Středočeského kraje, kde se Posázaví nachází, nevyužívá služeb ubytování. A dále lze odvodit, že významný podíl návštěvníků z hlavního města vlastní či vyhledal ubytování v soukromí.

Pro Posázaví je ubytování v rámci chat typické, blízkost Prahy zaručuje kratší nároky na cestování. V Posázaví se nachází významné zázemí chat a chatových osad.

Otázka č. 8

V rámci osmé otázky měli respondenti subjektivně ohodnotit jim poskytnuté služby. Respondenti, kterým nebyla určitá služba poskytnuta, se mohli vyjádřit na základě dřívější návštěvy či označit odpověď nevyužil(a) jsem.

Graf 9 hodnocení poskytnutých služeb

Zdroj: vlastní šetření

Z dotazníkové šetření vyplynulo, že nejlépe hodnocené ze strany respondentů se umístilo sportovní vyžití, jež výborně ohodnotilo 38 % návštěvníků. Jako uspokojivé se o sportovním vyžití v Posázaví vyjádřilo 51 % návštěvníků a pouze 5 % ho hodnotí jako neuspokojivé. 9 % návštěvníků sportovní vyžití v oblasti vůbec nevyužilo.

Kromě možnosti sportovního vyžití se respondenti mohli vyjádřit i ke kulturnímu vyžití. Jako výborné ho označilo 16 % respondentů, dalších 34 % toto vyžití hodnotilo jako uspokojivé a 12 % s ním nebylo spokojeno. Kulturní vyžití nevyužilo 39 % návštěvníků. Prohlídka kulturních památek je možná pouze část roku. Taktéž i návštěva kulturních akcí je závislá na termínu konání.

Za sportovním vyžitím respondenti nejlépe ohodnotili službu stravování. Tato služba byla zhodnocena v rámci zkoumání sekundárního potenciálu v podkapitole 3.3.2. Nejvíce

respondentů ohodnotila stravovací služby jako uspokojivé. 1/3 označila stravovací služby jako výborné a pouze 5 % jako neuspokojivé. V poznámkách se několikrát objevila připomínka na kvalitu sociálních zařízení. Stravovací služby lze využít ve většině obcí v daném území. Rozsah jejich služeb je dán typem daného zařízení. Z rozhovorů s návštěvníky však vyplynulo, že jejich zájem je přinejmenším ve dne občerstvení, jež se můžou návštěvníci v jakémkoliv zařízení.

Dále se respondenti měli možnost vyjádřit k značení turistických tras. Značení ohodnotilo 32 % respondentů jako výborné, dalších 50 % jako uspokojivé. Neuspokojivé značení turistických tras nevedl žádný respondent a dalších 17 % při své návštěvě nevyužívala turistického značení. Na šetřeném území vede na 50 kilometrů turistických tras, trasy vedou převážně lesnatým terénem.

Další převážně kladně hodnocenou službou se staly cyklotrasy. Jejich úroveň jako výbornou označilo 23 % respondentů, 25 % je označilo jako uspokojivé a jen 5 % jako neuspokojivé. 38 % respondentů cyklotrasy nevyužili. V šetřené oblasti vede Pražská a Posázavská trasa, která je dobře značena a vede mírným až mírně zvlněným terénem.

Respondenti se mohli dále vyjádřit k možnostem koupání. 42 % respondentů tyto možnosti označila jako kladné. Záporně se vyjádřilo 20 % respondentů. Dalších 38 % nevyužili možnost se vykoupat. Možnost koupání se omezuje kromě řeky do převážně bahnitých rybníků, což je pro některé návštěvníky nepřijatelné.

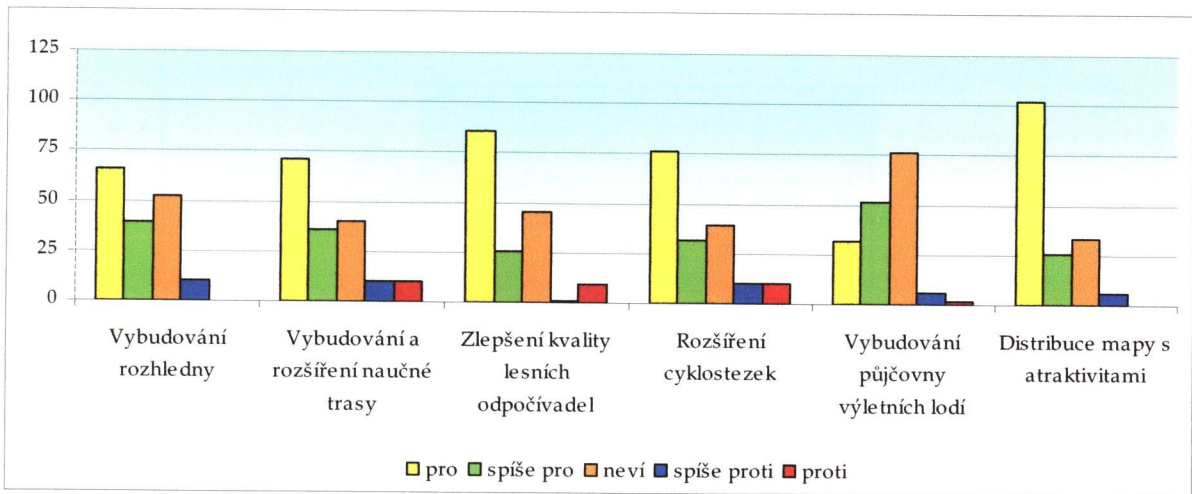
Poslední část otázky, ke které se mohli oslovení respondenti vyjádřit, byla dostupnost informací o oblasti. ¼ dotazovaných označila dostupnost informací jako výbornou, přes ½ ji ohodnotilo jako uspokojivou a pouhých 7 % ji označilo jako neuspokojivou. 16 % si žádné informace o oblasti nikdy nezjišťovala.

Služby poskytované v Posázaví jsou samotnými respondenty hodnoceny převážně kladně. Nejlépe a nejvíce využívané je sportovní vyžití, naopak hůře je hodnocena možnost koupání.

Otázka č. 9

V otázce č. 9 se měli respondenti vyjádřit k možnostem vybudování, zkvalitnění či rozšíření nabídky služeb v oblasti.

Graf 10 možnosti zkvalitnění služeb

Zdroj: vlastní šetření

Všech šest mnou navrhovaných možností zkvalitnění či rozšíření služeb v oblasti hodnotili respondenti pozitivně. Největší zájem ze strany návštěvníků by byl o distribuci map s vyznačenými místními atraktivitami. Nad 60 respondentů se vyjádřilo pro zkvalitnění lesních odpočívadel, rozšíření sítí cyklostezek a naučných tras a pro vybudování rozhledny. Nejvíce nerozhodných odpovědí u respondentů vyvolal návrh vybudovat půjčovnu výletních lodí. Za vyloženě záporný vztah ze strany respondentů nelze považovat ani jeden z jednotlivých návrhů.

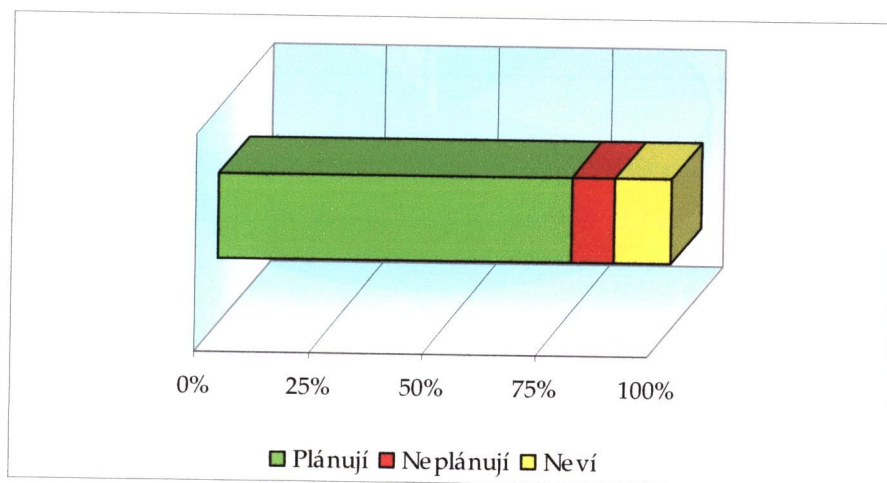
Otázka č. 10

Poslední otázka měla za úkol zjistit, zda respondent hodlá zopakovat návštěvu v Posázaví.

Respondenti si v rámci této otázky měli možnost vybrat mezi variantami, zda plánují či neplánují opět navštívit Posázaví. Přes ¾ respondentů si chce návštěvu v Posázaví zopakovat. Pouze 10 % návštěvníků již neplánují znovu tuto oblast navštívit. 13 % nedokázalo dát na tuto otázku jednoznačnou odpověď.

Je zřejmé, že rekreatanti, kteří vlastní v Posázaví chatu a turisté, jejichž trvalé bydliště se nachází v blízkosti, se budou do oblasti vracet. U ostatních návštěvníků je nutno vyvolat touhu po opětovné návštěvě.

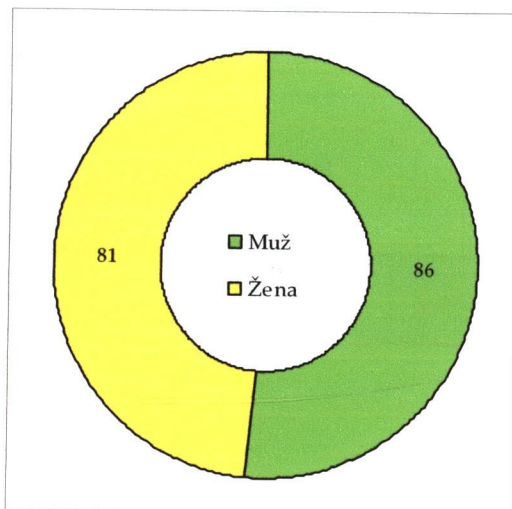
Graf 11 opětovné navštívení

Zdroj: vlastní šetření

Demografické údaje o respondentech

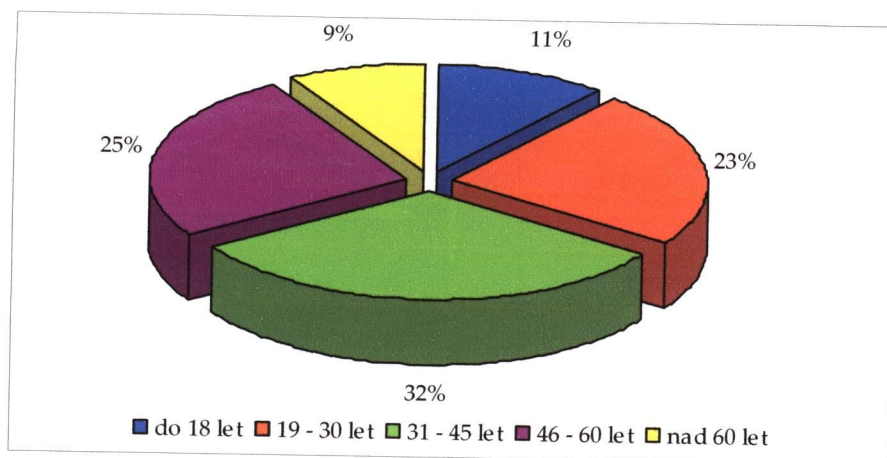
Graf 12 pohlaví

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 12 vyplývá, že šetření se zúčastnilo téměř vyrovnané množství žen a mužů, i když šlo o zcela náhodný výběr. Muži byli mezi dotazovanými zastoupeni 51,5 %, ženy 48,5 %.

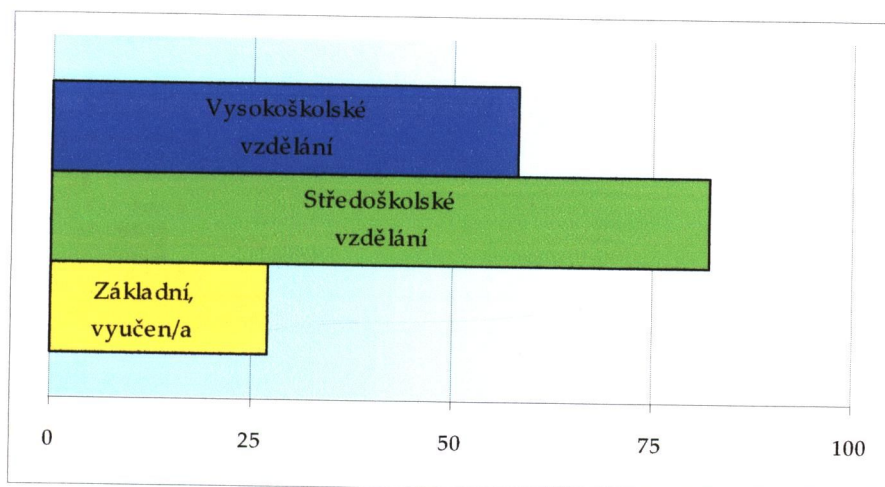
Graf 13 věk

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 13 vyplývá, že šetřenou oblast navštívily v době dotazníkového šetření všechny věkové kategorie. Nejvíce do Posázaví zavítali respondenti v produktivním věku a v menší míře pak lidé starší 60 let a mladší 18 let. Pro čínorodé, především mladší, návštěvníky nabízí oblast široké možnosti k aktivnímu sportovnímu vyžití. Starší návštěvníci se vyskytovali především mezi chataři.

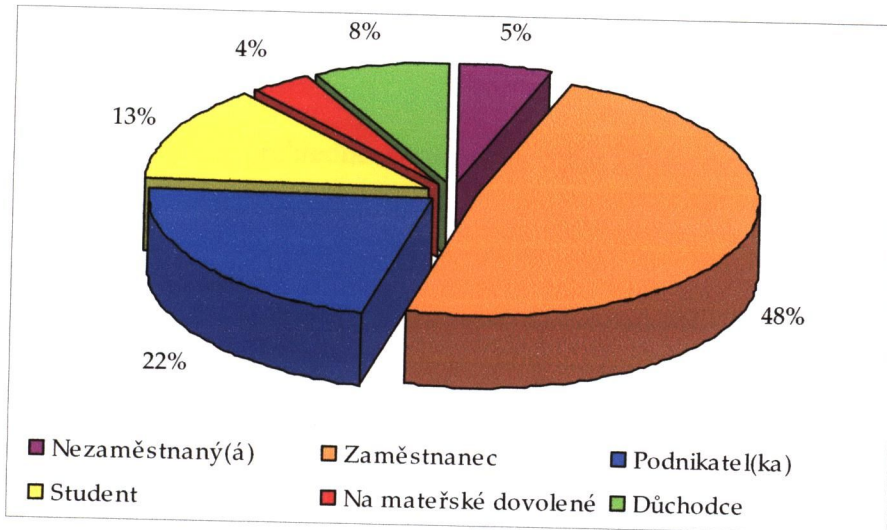
Graf 14 vzdělání

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 14 je patrná vzdělanostní struktura návštěvníků Posázaví. Nejvíce je oblast navštěvována středoškolsky vzdělanými respondenty (50 %), následují vysokoškolsky vzdělaní (34 %) a respondenti s základním vzděláním (16 %).

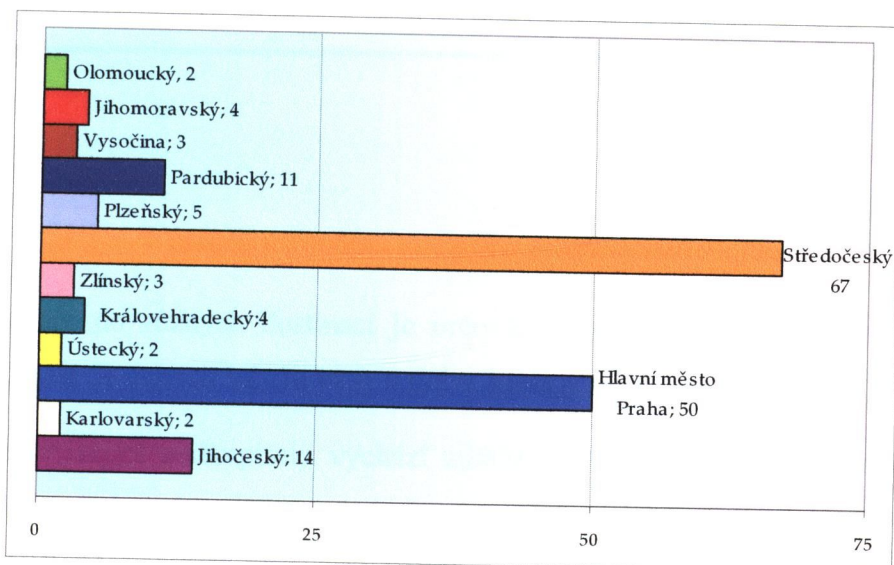
Graf 15 povolání

Zdroj: vlastní šetření

Dále byl zkoumán druh zaměstnání respondenta. Skoro ½ respondentů je zaměstnancem buď ve státní či soukromé sféře, 22 % respondentů vystupuje jako samostatný podnikatel(ka). 13 % návštěvníků Posázaví tvoří studenti a 8 % důchodci. Nejméně se zde vyskytují lidé nezaměstnaní (5 %) a na mateřské dovolené (4 %).

Graf 16 kraj trvalého bydliště

Zdroj: vlastní šetření

V neposlední řadě byl zkoumán kraj, z kterého návštěvníci přicestovali. Nejvíce jsou zastoupeny kraje s krátkou dojezdovou vzdáleností a to kraj Středočeský (40 %) a Hlavní

město Praha (30 %). Mezi více zmíněné kraje také patří kraj Jihočeský a Pardubický. Všechny ostatní kraje v procentním součtu dosahují pouze 14 %.

V tabulce 8 jsou dále přehledně zpracovány výše zmiňované sociálně-demografické údaje o respondentech.

Tabulka 8 Sociodemografické údaje

Pohlaví	<i>muž</i>			<i>žena</i>	
	51,5 %			48,5 %	
Věk	<i>0 - 18</i>	<i>19 - 30</i>	<i>31 - 45</i>	<i>46 - 60</i>	<i>61 a více</i>
	11 %	23 %	32 %	25 %	9 %
Vzdělání	<i>základní / vyučen</i>		<i>středoškolské</i>	<i>vysokoškolské</i>	
	16 %		50 %	34 %	
Zaměstnání	<i>nezaměstnaný</i>		<i>student/ka</i>	<i>na mateřské dovolené</i>	
	5 %		13 %	4 %	
	<i>zaměstnanec</i>		<i>podnikatel/ka</i>	<i>důchodce</i>	
	48 %		22 %	8 %	
Kraj trvalého bydliště	<i>Praha</i>	<i>Jihočeský</i>	<i>Karlovarský</i>	<i>Ústecký</i>	
	30 %	8 %	1 %	1 %	
	<i>Královohradecký</i>	<i>Zlínský</i>	<i>Moravskoslezský</i>	<i>Středočeský</i>	
	2 %	2 %	0 %	40 %	
	<i>Plzeňský</i>	<i>Liberecký</i>	<i>Pardubický</i>	<i>Vysočina</i>	
	3 %	0 %	7 %	2 %	
<i>Jihomoravský</i>			<i>Olomoucký</i>		
2 %			1 %		

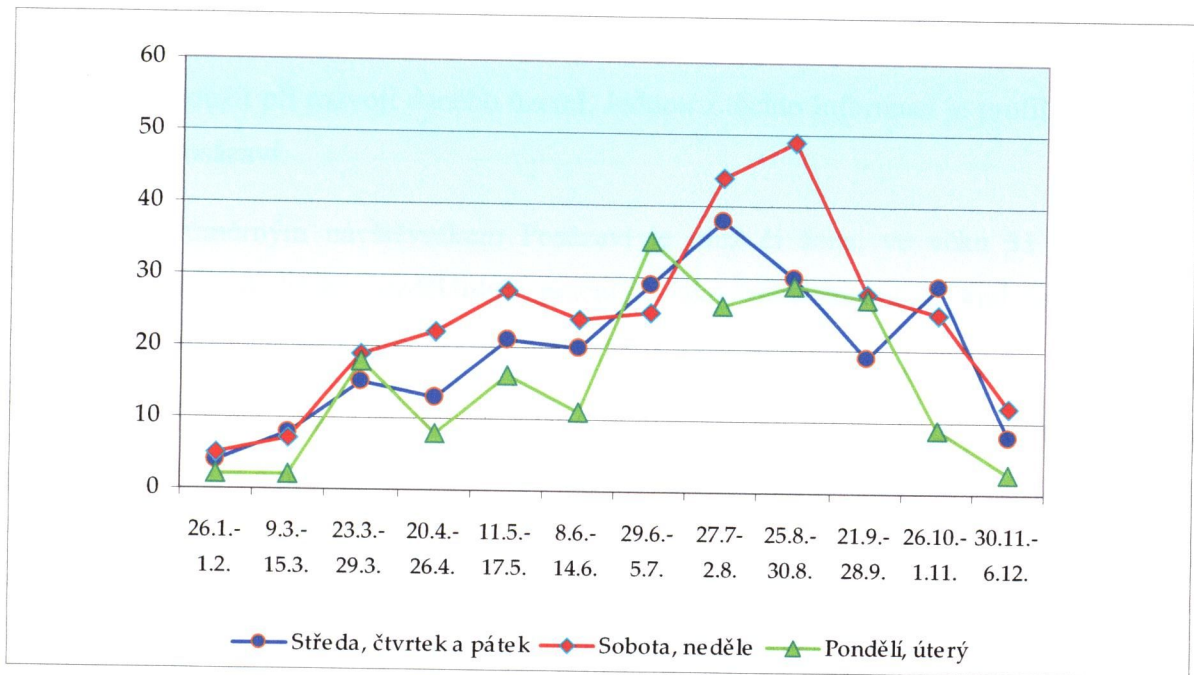
Zdroj: vlastní šetření

4.3 Výsledky šetření ročního rekreačního cyklu

Cestování do různých destinací je určováno především sezónností určité lokality. Návštěvníci jezdí do daných lokalit vždy v dobu, která je pro ně příhodná.

Z předcházející podkapitoly vychází zjištění, kdo a za jakým účelem do Posázaví přijíždí. Tato kapitola je zaměřená na zjištění doby, kdy, v jakou roční dobu a v jaké týdenní době, se návštěvník v Posázaví vyskytuje, kdy je vytíženost Posázaví jako destinace cestovního ruchu nejvyšší. Na základě zjištěného profilu návštěvníka a doby, kdy se v Posázaví vyskytuje budou moci v kapitole 7 zaznít takové návrhy, které budou tyto poznatky odrážet.

Graf 17 rekreační cyklus

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 17 je zřejmé, že nejvíce návštěvníků přijíždí do Posázaví v letních měsících od konce června do konce září. Existují zde výkyvy a to především v dnech, na které připadly v roce 2005 státní či ostatní svátky a s nimi spojené prázdniny. Ze zkoumání týdenního cyklu vyplynulo, že jednoznačně převládají návštěvy ve víkendových dnech. V ostatních dnech se odráží předešlé zjištění, že nejvíce turistů přijíždí v letním období.

Při vzájemné komparaci s dotazníkovým šetření lze vyvodit důvod, proč v jednotlivých ročních obdobích je šetřená oblast navštěvována.

Lze se domnívat, že v zimním období tuto oblast navštěvují lidé především z přilehlého okolí za účelem procházky. Kulturní pamětihodnosti jsou v tomto ročním období zavřeny. Na jaře vzrůstá počet návštěvníků, především počet aktivních sportovních turistů. V létě je zaznamenán největší počet návštěvníků, kteří využívají oblast také k rekreaci či jako místo pro dětské tábory. V této době je zaznamenán také největší počet turistů přijíždějící za kulturním vyžitím. Na podzim dochází k odlivu počtu návštěvníků a oblast je nejvíce navštěvována lidmi s bydlištěm s krátkou dojezdovou vzdáleností.

4.4 Profil, charakteristika návštěvníka Posázaví

Díky terénnímu šetření bylo zjištěno mnoho zajímavých informací, které mohou v budoucnu sloužit při rozvoji daného území. Jednou z těchto informací je profil průměrného návštěvníka Posázaví.

- Průměrným návštěvníkem Posázaví je muž či žena, ve věku 31 – 45 let se středoškolským vzděláním, pracující jako zaměstnanec a kraj jeho trvalého bydliště je buď Středočeský nebo Praha.
- Průměrný návštěvník vyhledává Posázaví jako oblast vhodnou pro sportovní činnost a pasivní rekreaci.
- Oblast navštěvuje vícekrát za rok s inklinací k letnímu období.
- Průměrní návštěvníci jezdí do oblasti pouze na jeden den či dva víkendové dny.
- Přijíždí do oblasti s přáteli, známými či v rámci rodinného výletu.
- Jako dopravní prostředek si průměrný návštěvník vybral osobní automobil, následuje autobus.
- Průměrní návštěvníci nemuseli o Posázaví sbírat žádné informace, protože je jim oblast již obecně známá.
- Průměrný návštěvník v oblasti nevyužívá služeb ubytování, v případě, že jsou ubytováni, vybírají si především ubytování v chatách či u příbuzných.
- Se službami, které jsou jim v oblasti poskytovány, jsou průměrní návštěvníci spokojeni.
- Průměrný návštěvník hodlá znovu navštívit Posázaví.

5 SWOT analýza

V předchozích kapitolách jsem se zabývala primární, sekundární a terciární nabídkou cestovního ruchu. V této části jsem se zaměřila na zhodnocení jednotlivých složek nabídky pomocí části situační analýzy - SWOT analýzy.

Jedná se o analýzu, jejichž největší předností je označení zásadních faktorů, které budou mít klíčový význam ať už pro podnik či destinaci cestovního ruchu.

Analýza SWOT je prvním krokem k určení současné pozice destinace na trhu cestovního ruchu. Určení silných a slabých stránek destinace znamená odpovědět na otázku „Z čeho se skládá nabídka destinace na trhu cestovního ruchu?“ Rozeznání příležitosti a ohrožení nabídky destinace na trhu znamená odpovědět na otázku „Co ovlivňuje úspěšnost nabídky destinace na trhu a v jakém směru?“²⁴

Jako silné stránky jsou označovány výhody naší destinace oproti konkurenci na trhu cestovního ruchu. Naopak slabé stránky představují nevýhody oproti konkurenci na trhu.

Příležitosti a ohrožení vyplývají z vnějšího prostředí, na faktorech, které ovlivňují trh cestovního ruchu. Nedají se destinací či podnikem cestovního ruchu ovlivnit. Důležité je určení, jaký dopad by na naší destinaci měla realizace dané příležitosti a ohrožení.

Pro vytipování faktorů, o nichž se domnívám, že naplňují podstatu silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení, jsem využila výše uvedený rozbor potenciálu na straně nabídky, vlastní terénní šetření a v neposlední řadě strukturovanou SWOT analýzu cestovního ruchu Středočeského kraje, která byla vypracována Institutem pro rozvoj podnikání v rámci Programu pro rozvoj cestovního ruchu ve Středočeském kraji. Pro hodnocení výkonnosti a závažnosti jednotlivých faktorů jsem využila vlastní zkušenosti a dále výsledky terénního šetření, vyjádřené v předchozí kapitole.

Zhodnocení silných a slabých stránek

Tabulka č. 9 ukazuje šetřené faktory a jejich ohodnocení z hlediska výkonnosti a závažnosti.

²⁴ Marketing destinace cestovního ruchu, A. Kiráňová, str. 37-38

Tabulka 9 Závažnost a výkonnost jednotlivých faktorů

Hodnocené faktory	Posouzení stavu (výkonnosti)					Závažnost		
	1	2	3	4	5	vysoká	průměrná	nízká
Přírodní nabídka								
A. Poloha	○					○		
B. Reliéf			○				○	
C. Klima oblasti		○					○	
D. Hydrologie		○				○		
E. Čistota vod					○	○		
F. Biografie		○						○
G. Počet kulturně-historických památek				○				○
H. Stav kulturně-historických památek				○		○		
I. Sportovní a jiné akce			○				○	
 Sekundární nabídka								
J. Kapacita a kvalita bytovacích a stravovacích zařízení			○				○	
K. Přítomnost turistického informačního centra			○			○		
L. Rekreační zázemí		○				○		
M. Kulturně-sportovní zařízení		○					○	
N. Přítomnost ochranné služby			○			○		
O. Dopravní dostupnost		○				○		
P. Dopravní obslužnost	○					○		
Q. Vybavení turistickými cyklo- stezkami			○				○	
R. Rekreační doprava	○					○		
S. Obchodní vybavenost			○					○
 Terciární nabídka								
T. Propagace oblasti				○		○		
U. WWW stránky obcí				○		○		
V. Spolupráce na úrovni obcí			○				○	
 Ostatní faktory								
W. Délka pobytu turistů				○			○	
X. Rozložení turistů v roce					○	○		

Pro komplexní zachycení výkonnosti a závažnosti byla vyhotovena tabulka č. 10.

V této tabulce jsou zachyceny vzájemné souvislosti faktorů.

Tabulka 10 vzájemné souvislosti jednotlivých faktorů

		Výkonnost				
		1	2	3	4	5
Závažnost	Vysoká	A, P, R,	D, L, O,	K, N,	H, T, U,	E, X,
	Průměrná		C, M,	B, I, J, Q, V,	W,	
	Nízká		F,	S,	G,	

Pro vyhodnocení výkonnosti a závažnosti lze využít také matici závažnost / výkonnost. Její pole jsou rozdělena na čtyři základní alternativy.

Tabulka 11 matice závažnost/výkonnost

		Výkonnost	
		nízká	vysoká
Závažnost	vysoká	E, X, H, T, N, W, V, B, U,	A, P, R, D, L, O, C, Q,
	nízká	G, S, I,	F, M, J,

Faktory, které jsou umístěny v levém horním kvadrantu jsou vysoce důležité a je potřeba zapracovat na jejich posílení. Jedná se o rozložení turistů v roce, čistotu vody, stavu kulturně-historických památek, propagace celé oblasti, přítomnosti záchranné služby, www stránky obcí, délka pobytu turistů, reliéf a spolupráci na úrovni obcí. U faktorů v pravém horním rohu je nutno zaměřit se na jejich udržení. Jsou to tyto faktory – poloha, dopravní obslužnost, rekreační doprava, hydrologie, rekreační zázemí, dopravní dostupnost, klima a vybavení turistickými a cyklistickými stezkami. V levém dolním kvadrantu jsou ty faktory, které nestojí v prvořadém zájmu. Jedná se o počet kulturně-historických památek, obchodní vybavenost, sportovní a jiné akce. V posledním, tedy pravém dolním kvadrantu, jsou ty faktory, které až mají nízkou důležitost, lze u nich spatřovat výrazný potenciál. Jsou ty biografie, kulturně-společenské zařízení a kapacita a kvalita ubytovacích a stravovacích zařízení.

Při posuzování vnějšího prostředí byly, na základě celkové situační analýzy a dotazníkového šetření, vytipovány nejdůležitější příležitosti a ohrožení. Ty byly následně dle dvou dimenzí umístěny do matic.

Nejdůležitější příležitosti spatřuji v:

1. zavedení nových tradic (společenských akcí, akcí propagující přírodu – tradiční pochody, běhy či jízdy),
2. identifikace návštěvníků s oblasti Posázaví,
3. posílení pozitivního smýšlení obyvatel o nutnosti chránit životní prostředí,
4. zavedení podnikových dovolených do oblasti Posázaví,
5. zlepšení stavu komunikací,
6. vytvoření zastřešující organizaci pro rozvoj cestovního ruchu v Posázaví,
7. vytvoření výhodných nabídek pro dětské domovy,
8. využití nemovitostí pro rozvoj agro a venkovské turistiky,
9. dobudování turistické infrastruktury (odpočívadla, lavičky),
10. vybudování většího projektu – koupaliště, aquapark, české miniatury,
11. využívání evropských fondů k rozšíření nabídky cestovního ruchu,
12. růst zájmu českých turistů o trávení volného času v tuzemsku.

Tabulka 12 Matice příležitostí

		Pravděpodobnost úspěchu	
		vysoká	nízká
Přitažlivost	vysoká	1, 9,	3, 5, 8,10, 11,
	nízká	7, 12,	2, 4, 6,

Dle výsledné matice příležitostí lze největší příležitost spatřovat v levém horním kvadrantu. Jedná se o zavedení nových tradic a dobudování turistické infrastruktury. Tyto

příležitosti lze označit za nejlépe využitelné. Za nevýznamné příležitosti a tedy nejméně vhodné k realizaci, lze označit příležitosti uvedené v pravém dolním kvadrantu. Jedná se o identifikaci návštěvníků s Posázavím, zavedení podnikových dovolených do Posázaví a vytvoření zastřešující organizaci pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti. Pravý horní kvadrant prezentuje atraktivní příležitosti, které ale bude těžko možné realizovat. Jsou to pozitivní vztah obyvatel a návštěvníků k životnímu prostředí, zlepšení stavu komunikací, využití nemovitostí pro rozvoj agro a venkovské turistiky, vybudování jednoho z větších projektů a lepší využívání evropských fondů. V levém dolním kvadrantu jsou uvedeny ty příležitosti, které nevykazují vysokou atraktivnost, ale znamenají jasný úspěch. Jedná se o vytvoření nabídek pro dětské domovy a zvýšení zájmu českých turistů o dovolenou v ČR.

Pro zjištění největších ohrožení byly, stejně jako u příležitostí, vytipovány možné největší ohrožení a tyto faktory byly následně zaneseny do matice ohrožení.

Největší hrozby lze spatřovat v:

- 1) chátrání památkových a krajinotvorných památek,
- 2) přírodní katastrofy, zejména povodně,
- 3) vandalismus,
- 4) zpomalení ekonomického růstu,
- 5) silná pozice jiných destinací ve Středočeském kraji,
- 6) masový cestovní ruch,
- 7) odliv kvalifikovaných odborníků z kraje,
- 8) špatná dělba kompetenci v terciárním potenciálu,
- 9) nečerpání evropských fondů,
- 10) změna ve struktuře návštěvníků,
- 11) trh s nemovitostmi,
- 12) nezachycení nových trendů v cestovním ruchu,
- 13) snižování disponibilních příjmů obyvatelstva.

Tabulka 13 Matice ohrožení

		Pravděpodobnost výskytu	
		vysoká	nízká
Závažnost	vysoká	1, 5, 9,	2, 3, 6, 8, 13,
	nízká	4, 7, 10,	11, 12,

Nejvýraznější hrozby se v matici ohrožení vyskytují v levém horním kvadrantu. Jako nejvýznamnější hrozby byly identifikovány chýtrání přírodních a společenských památek, silná pozice jiných destinací ve Středočeském kraji a nečerpání evropských fondů. Naopak jako méně podstatné ohrožení lze označit trh s nemovitostmi a nezachycení nových trendů v cestovním ruchu. Za ohrožení, které nelze vzhledem k budoucímu vývoji podcenit, patří hrozby uvedené v levém dolním kvadrantu. Jsou to zpomalení ekonomického růstu, odliv kvalifikovaných sil z oblasti a změny ve struktuře návštěvníků. Ohrožení, které mohou mít v budoucnu také svoji váhu, lze označit přírodní katastrofy, vandalismus, masový cestovní ruch, špatná dělba kompetencí v terciárním potenciálu a snižování disponibilních příjmů obyvatelstva.

Na závěr následuje stručný a přehledný výsledek SWOT analýzy. Jsou zde uvedeny ty faktory, které naplňují podstatu silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení.

Tabulka 14 závěrečné shrnutí SWOT analýzy

Obsah faktorů	Typy faktorů	
	Příznivé	Nepříznivé
Vnitřní	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, - dopravní obslužnost a dostupnost, - rekreační doprava, - hydrologie, - rekreační zázemí, - klima. 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportovní a jiné akce, - rozložení turistů v roce, - čistota vody, - počet kulturně historických památek, - délka pobytu turistů, - propagace oblasti.
Vnější	<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedení nových tradic, - dobudování turistické infrastruktury, - zlepšení stavu komunikací, - využívání evropských fondů, - nabídky pro dětské domovy. 	<p>Ohrožení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chátrání památek, - silná pozice jiných destinací, - nečerpání evropských fondů, - přírodní katastrofy, - odliv kvalifikovaných odborníků, - snižování příjmů obyvatelstva.

6 Diskuze

Oblast středního toku Posázaví má důležitou úlohu z hlediska rekreace občanů Středočeského kraje a Hlavního města Prahy. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že právě občané těchto dvou krajů jsou nejčastějšími návštěvníky. Proto i ze SWOT analýzy vyplývá, že geografická poloha je jednou z nejdůležitějších předností celé oblasti. Poloha, spojená s výbornou dopravní dostupností v rámci celé České republiky, tvoří výborný předpoklad k udržení stávajícího počtu návštěvníků či jeho zvýšení. Jako další přednost byla označena rekreační doprava. Vzhledem ke své návaznosti na hlavní město zde operuje několik linek pražské dopravy ať již autobusové či vlakové. Kromě osobního automobilu byly právě tyto dva prostředky jedním z nejvyužívanějších u oslovených respondentů.

Oblast propagace středního Posázaví není centrálně řešena. Tento faktor je řešen především na úrovni jednotlivých obcí či mikroregionů. Jakožto hlavní zdroj informací o Posázaví, návštěvníci v rámci šetření uvedli, že oblast je jim obecně známa. Dále uvedli, že by uvítali distribuci mapy s vyznačenými atraktivitami. Z uvedeného by se dalo odvodit, že návštěvníci zde navštěvují stále ta samá místa a nemůže je nic překvapit, ovšem změna by byla z jejich strany vítána. Proto velký potenciál spatřuji v propagaci širšího území než jen okolo toku Sázavy.

Při záměru zvýšení počtu turistů by měla být propagační činnost zaměřena na další kraje České republiky (ostatní kromě Prahy a Středočeského kraje) či na okolní státy. Tito návštěvníci by zde po zvážení delší cesty (než návštěvníci z Prahy a Středočeského kraje) strávili delší časový úsek a zanechali by v oblasti více peněžních prostředků.

Na klimatické podmínky lze nahlížet z pozitivní i negativní stránky. Ve SWOT analýze je klima uvedeno v silných stránkách, protože návštěvníci navštěvují oblast hlavně díky svému mírnému klimatu a s těmito podmínkami jsou spokojeni. Příroda i celé území je nejvíce zatěžováno v letním období. Tento fakt se bohužel v krátkodobém horizontu nezmění. Šetření rekreačního cyklu napovídá, že počet návštěvníků v zimním období je v některých dnech až desetkrát nižší než počet návštěvníků v létě. Pro změnu rozložení turistů v celém roce by byly nutné značné materiální investice a investice do personálu.

Jak vyplývá z dotazníkového šetření, většina návštěvníků jezdí do Posázaví za sportovními aktivitami či se pasivně rekreovat. Přednosti pro tyto návštěvníky lze spatřovat zejména v dostatečné rekreační zástavbě v celém Posázaví. Naprostá většina vyznavačů

sportovní aktivit ohodnotila sportovní možnosti v rámci celého Posázaví pozitivně. Jednalo se především o značení turistických tras či cyklostezky. Určitý problém návštěvníci spatřují v možnostech koupání, jelikož se zde nenachází jiný druh možnosti ke koupání kromě koupání v řece či několika rybnících, což je pro některé z nich nepřijatelné.

Další problém lze spatřovat v turistické infrastruktuře. Značení a počet turistických a cyklistických stezek je na dané území dostatečné, nenacházejí se ale podél nich žádné odpočinkové či občerstvovací místa. Možnosti odpočinku jsou dostačující v obcích dané oblasti.

V této části Posázaví se nekonají žádné významné sportovní akce. Tyto akce by mohly přinést větší počet skupinově zaměřených seskupení. Jakožto organizovaných skupin přijelo do oblasti nejmenší procento návštěvníků.

Hodnocení poskytnutých služeb, jako jsou stravování, ubytování či kulturní vyžití, vyjadřuje spokojenost návštěvníků. Určité procento na zlepšení lze konstatovat u kulturního vyžití. V oblasti se koná několik významných kulturních akcí a nachází se zde minimálně dvě celorepublikově důležité památky (Sázavský klášter a Ondřejovská hvězdárna), z hlediska počtu pohybujících se zde turistů je málo.

Současné trendy v růstu domácích dovolených by měly napomoci dalšímu rozvoji. Další z mnohočetných trendů v rámci České republiky je zkracování délky dovolených a přechod preferencí na kratší typ dovolených, mezi než můžeme zařadit i víkendové pobyty. I tento fakt může být důležitý pro celou oblast, jelikož z dotazníkového šetření plyne, že značná většina návštěvníků tráví v Posázaví jeden den či dva víkendové dny. Prodloužení délky pobytu zatím nevidím reálně, jelikož většina návštěvníků jsou obyvatelé Středočeského kraje, kteří si do oblasti udělali jednodenní výlet či pražští chataři, kteří přijíždějí na víkendy.

6.1 *Zhodnocení stanovené hypotézy*

Na základě celkové situační analýzy území, marketingového výzkumu a jeho zhodnocení lze určit, zda byly mé domněnky uvedené na začátku správně či nikoliv.

Hypotéza označila úlohu krajinných segmentů jako nespornou. Toto tvrzení lze podpořit především velmi důležitou úlohou řeky a reliéfu území pro návštěvníky.

Nejvíce se mnou stanovená hypotéza od skutečnosti lišila ve faktu, že návštěvníci přijíždějí do oblasti pouze v létě. Návštěvníci sem přijíždějí po celý rok, i když jejich

rozvrstvení v celém roce je nesourodé. Počet návštěvníků se začíná zvedat s prvními jarními dny a začíná ubývat na přelomu října a listopadu. Další rozpor vyplývá z tvrzení, že návštěvníci zde tráví pouze dva víkendové dny. Nejvíce turistů si do oblasti udělá pouze jednodenní výlet. Víkendové pobyty figurují na druhém místě.

Naopak moje hypotéza správně předpokládala, že naprostá většina návštěvníků bude přijíždět z Prahy či Středočeského kraje. Dále jsem dobře předpokládala, že návštěvníci zde budou vyhledávat pasivní rekreaci či sportovní činnost. Také jsem se správně domnívala, že významná část potenciálu spočívá v materiálně-technické základně a to především v kvalitě silnic a sociálních zařízení pro návštěvníky.

7 Navrhovaná řešení

Tato kapitola navazuje na fakta zjištěné při analýze potenciálů území, na výsledky terénního šetření a na zhodnocení vybraných faktorů pomocí SWOT analýzy. Dosavadní výsledky práce umožnily vypracovat následující návrhy optimalizující rekreaci a cestovní ruch v šetřeném území středního Posázaví. Návrhy byly rozděleny podle významnosti z hlediska poznání typického návštěvníka a jejich nároků.

7.1 Významné návrhy

7.1.1 Zvýšení ochrany přírody

Příroda je v oblasti Posázaví fenoménem. Pro její udržení je nutné zaměřit se na její zvýšenou ochranu. Nutností je větší ochrana řeky Sázavy, jakožto řeky, která dala celé oblasti jméno.

Je nezbytné zamezit především chatařům, aby si u řeky a vodou z řeky umývali své automobily, což je v oblasti běžné. Tohoto lze docílit striktnějším zněním místních vyhlášek, jejich kontrolou a udělováním pokut.

Zvýšení čistoty celé oblasti lze docílit zvýšením počtu odpadkových košů a nádob, především u rekreačních zástaveb. Do pořádku a čistoty obcí by měli být zainteresováni především občané obcí a návštěvníci. Jednalo by se o vytvoření tradičních úklidových dní (pětkrát až desetkrát do roka), které by byly zakončeny místní veselící či taneční zábavou. Ti, kteří by se úklidu aktivně účastnili by pak měli určitá privilegia (volné vstupné, zlevněné nápoje, ...).

7.1.2 Veřejné WC, lepší kvalita pohostinských WC

V turisticky významné oblasti je nutné zvýšit počet veřejných či mobilních toalet. Díky vstupu do Evropské unie musela přebudovat některá pohostinská zařízení svoje sociální zařízení. Na některých místech oblasti jsou však nedostatečné hygienické podmínky, zejména při porovnání s městským typem sociálních zařízení. Pro udržení stávajícího počtu návštěvníků by měly obce a majitelé pohostinských zařízení do této oblasti investovat.

7.1.3 Nabídka trojkombinací sportovních aktivit

Tento návrh je zaměřen na 45 % návštěvníků, kteří příjíždění vyvíjet do Posázaví sportovní aktivity. Jednalo by se o spojení tří převažujících sportů a to pěší, cyklo a vodní

turistiky. Existovalo by několik okruhů, kde část trasy by návštěvníci jeli na lodi, následovala by část, kde by návštěvníci jeli na kole a poslední část by došli do výchozího místa pěšky. Po jednotlivých etapách by se mohli občerstvit a získat potvrzení o dokončení etapy. V případě zájmu by se etapové místo dalo spojit s návštěvou památek (Sázavský klášter, Ondřejovská hvězdárna, památné stromy, ...). Tento návrh v sobě zahrnuje i možnosti využití v jiných sezónách (za pomoci jiných alternativních sportů) a tím vyřešení problému s rozložením počtu turistů v roce.

7.1.4 Distribuce mapy oblasti s vyznačenými atraktivitami

Dle hypotézy uvedené v diskuzi se lze domnívat, že někteří stávající návštěvníci jezdí do stále těch samých míst. Jiné oblasti, i když v blízkosti, jim nejsou známy. V myšlence distribuce mapy s vyznačenými atraktivitami lze spatřovat změnu tohoto stavu. Mapa by měla obsahovat jak atraktivity, tak odpočinková a občerstvovací místa. Takto prezentovaná mapa by měla mít význam i pro nové turisty, kteří by tímto dozvěděli, na jaká místa se mají koncentrovat.

7.1.5 Zvýšení kvality turistického zázemí

V šetřené oblasti vede na padesát kilometrů značených turistických cest, jejich značení vykonává Klub českých turistů. Tyto trasy vedou především lesnatým terénem. Je nutné zabezpečit jejich údržbu, například pomocí jarních, letních či podzimních pochodů, pořádaných jednotlivými obcemi, veřejně-prospěšnými organizacemi či školami.

7.1.6 Zlepšení kvality lesních odpočívadel

Tento projekt navazuje na projekt zvýšení kvality turistického zázemí. Někteří turisté vyhledávají klid přírody místo občerstvování v pohostinských zařízeních. Jakožto lesní odpočívadla, kde se lidé mohou na dřevěných lavičkách a u stolů občerstvit, by měli zahrnovat i místo pro zabavení dětí či informační tabule s mapkou oblasti a některými místní informacemi. Tabule by při vhodném provedení mohly sdělovat i případné akce, kterých by se návštěvníci mohli zúčastnit.

7.1.7 Vybudování naučné trasy

Při realizaci projektů uvedených v bodech 7.1.5 a 7.1.6 by se turistické cesty mohly přeměnit na naučnou stezku. Naučná stezka by mohla navazovat na naučnou stezku ve Voděradských bučinách.

7.1.8 Rozšíření cyklotras, vybudování cyklostezky

Pro celou oblast Posázaví by bylo vhodné rozšířit počet cyklotras a jejich výkonnostní označení. Zejména by se jednalo o rozlišení tras pro rekreační a pro výkonnostně lepší cyklisty. Na cyklotrasách, kde se vyskytují i osobní, nákladní automobily či autobusy, dochází při předjíždění pomalejších cyklistů k nebezpečným situacím. Popřípadě by se mohlo jednat o vytvoření cyklostezky, kde by se žádné automobily nevyskytovaly.

7.2 Ostatní návrhy

7.2.1 Udržení výborné dopravní dostupnosti a návaznosti na PID

Pro udržení dopravní dostupnosti, jež je jednou z největších předností celého středního Posázaví, je nutné zlepšovat stav místních komunikací, především vytížených silnic vedoucích z dálnice D1 do centrální části Posázaví.

Zavedení Pražské integrované dopravy by bylo pro celou oblast významným přínosem. Je nutné se zaměřit na udržení stávajících autobusových a vlakových spojů případně jejich letního rozšíření. V této funkci mají nezastupitelnou úlohu obce a jejich zástupci jednající s Rozvojovou organizací Pražské integrované dopravy.

7.2.2 Pořádání sportovních akcí

Druhy sportovních akcí, ke kterým má Posázaví značné předpoklady, je nepřeberné množství. Vodní břehy se dají využít pro rybářské závody. Cyklostezka podél řeky je vhodná k pořádání závodů na kolech, kolečkových bruslích, koloběžkách či přespolních běhů. Režii těchto závodů by měly převzít obecní úřady, mikroregiony či místní podnikatelé. Oblast lze využívat i z hlediska adrenalinových sportů, druh těchto sportů záleží na značných investicích.

7.2.3 Zvýšení počtu kulturních akcí

V oblasti se konají regionálně důležité akce, jako například tradiční máje, Sázavská pouť či Voskovcova Sázava. Z hlediska celorepublikového je to například Sázavský festival. Pro další rozvoj cestovního ruchu by bylo vhodné, zaměřit se na větší propagaci těchto akcí. Ve větší míře se jedná se o místní tradice, do nichž je možné zahrnout i návštěvníky, kteří se můžou podílet na nevyhnutí těchto lokálních zvyklostí.

7.2.4 Aktualizovanější webové stránky

V současné době silně se rozvíjející medium, jako jsou internetové stránky, není v oblasti ještě v zažitém podvědomí. Obce, jakožto základní činitel při rozvoji cestovního ruchu v regionu, neaktualizují stránky s denní pravidelností. Na většině obecních stránek chybí propojenost na odkazy spojené s cestovním ruchem. Nabídka možnosti ubytování je řešena jen na minimu obecních stránek. Internetu lze v budoucnu přikládat stále větší sílu a proto je nezbytné zkvalitnit obsah obecních stránek, jeho provázanost s jednotlivými podnikatelskými, kulturní či sportovní subjekty, popřípadě na hydrometeorologické ústavy, informující o počasí v obci či stavu ovzduší.

7.2.5 Vybudování většího projektu

Pro přilákání většího počtu návštěvníků z jiných krajů či zahraničí je potřeba nabídnout něco nového, co se v jejich oblasti nenachází. Proto by mohl za pomoci investorů a obcí, vzniknout projekt, který bude v České republice jedinečný. Mohlo by se jednat o projekt „České miniatury“, podle vzoru dalších evropských států.

7.2.6 Vybudování rozhledny

Agentura Czechtourism vyhlásila v roce 2005 projekt „Rozhlédněte se doma“. Tento projekt byl zaměřen na propagaci rozhleden. Při analýze území nebyla v šetřeném území zjištěna žádná rozhledna. Toto vedlo k návrhu, vybudování rozhledny. Oblast má několik velice pěkných rozhledových míst, především severozápadní a severovýchodní části. Z případné rozhledny by měli návštěvníci výhled na sázavské údolí, okolní přírodu i obce. Případnou realizaci této ideje by měl zabezpečovat soukromý subjekt nebo obec Ondřejov či Oplany.

7.2.7 Vybudování mobilních půjčoven výletních lodí

Idea vybudování mobilní půjčovny lodí vznikla z přesvědčení, že přijíždějící jednodenní či víkendoví turisté přijíždí do oblasti bez náležitého vodáckého vybavení. Na základě rozhovorů s návštěvníky bylo zjištěno, že někteří by rádi tento druh sportovní rekreace vyzkoušeli, ale bohužel neví, na který subjekt se obrátit. V šetřené oblasti byla již zjištěna přítomnost půjčoven, tato by měla mít ale určité specifika. Na základě telefonického či osobního dohodnutí, by byla příslušná loď dopravena na určené místo a, na předem či během výpůjční doby stanoveném místě, zpět vyzvednuta. Tuto činnost by mohl vykonávat soukromý subjekt či sdružení při sportovních klubech.

8 Závěr

Krajina Posázaví se v průběhu minulého stolení stala hojně vyhledávanou oblastí. Pro návštěvníky představuje místo klidu, relaxace i místo vhodné pro provozování sportovních a kulturních aktivit. Krajina má svůj osobitý charakter, návštěvníci se ani nesnaží definovat, proč se do Posázaví vrací.

Úloha krajiny je zde nesporná, díky zvlněnému lesnatému terénu, půvabným partiím údolí Sázavy či svému relativně nedotčenému charakteru si oblast udržuje stále svoji přitažlivost. Právě tyto krajinné segmenty patří v současnosti mezi nejvýznamnější a nejvyhledávanější. Jejich potenciál lze označit za velmi významný, zvláště při chránění přírodních prvků proti znečištění a devastaci.

Oblast je nejvíce vyhledávána návštěvníky z míst s kratší dojezdovou vzdáleností. Pražští návštěvníci mají obrovskou možnost výběru krajín, někteří však objevili magické kouzlo kaňonu řeky Sázavy na jihovýchod od Prahy. I obyvatelé Středočeského kraje, zvláště pak jeho východní části, navštěvují blízké Posázaví se značnou pravidelností. Lidé zde objevili soulad přírodních hodnot, kvůli nimž se sem jezdí pasivně rekreovat, procházet se krajinou či památkách, jezdit na vodě nebo na kole. Návštěvnost zde převládá v letních měsících či o dnech pracovního volna a klidu. Zde se uplatňuje fakt, že oblast můžeme označovat jako rekreační zázemí města Prahy a měst Středočeského kraje.

Pro další rozvoj cestovního ruchu ve středním Posázaví bylo v předchozí kapitole vytipováno několik návrhů, které by měly mít za následek optimalizaci rekreace. Návrhy jsou zaměřeny především na zkvalitnění současné nabídky služeb cestovního ruchu. Při jejich realizaci by měly spolupracovat na jedné straně veřejnoprávní subjekty, jako jsou jednotlivé obce regionu, tak na druhé straně zainteresované podnikatelské subjekty, kterým by zvýšený počet turistů mohl přinést další obchodní příležitosti.

9 Resumé

Tato diplomová práce „Roční rekreační cyklus v oblasti Posázaví a profil jeho návštěvníka“ se zabývá úlohou segmentů krajiny, jejich vlivu na návštěvnost a důvody návštěvnosti vybraného území v průběhu roku.

Úvodní kapitoly jsou věnovány cíly a metodice práce, literárnímu přehledu a popisu Posázaví z hlediska geografického, demografického a socioekonomického. Následující kapitoly charakterizují lokalizační a realizační podmínky, které mají zásadní vliv na rozvoj cestovního ruchu v dané lokalitě.

Hlavní náplní diplomové práce bylo vypracování návrhů optimalizující využití pro rekreaci, cestovní ruch a teritoriální management. Tyto návrhy vychází jak z realizačních a lokalizačních předpokladů, tak z údajů získaných z proběhlého marketingového výzkumu. Opatření si kladou za úkol zvýšení atraktivity oblasti pro příjíždějící návštěvníky a růst místního cestovního ruchu.

Summary

This dissertation work “A year-round cycle of recreation within the framework of the Posázaví area and involved visitor’s profile” concerns with role of the region’s segments, their effect for the visitors rate and the motive of visits to the selected region along the year.

The introductory chapters are devoted to the principal aim, literary review, methodics of this work and the characteristics of Posázaví in a perspective of geography, demography and socioeconomic. The following chapters characterize localization factors and conditions of realization which radically influence development of tourism in the locality.

The main content of my dissertation work was to find out the proposals of how to optimise utilization for recreation, tourism and destination management. These proposals arise from realization and location presumptions, and from statements gained by the implemented marketing research. The proposals are about to deal with growth of local tourism and increasing of the area attraction for all the visitors.

10 Použitá literatura

Knižní tituly:

- AUGUSTIN, J. Velká encyklopedie měst a obcí ČR. 1. vyd. Sokolov : Arbor ; Praha : Knižní klub, 2001. ISBN 80-901534-1-0
- DAVID, P., SOUKUP, V. 444 historických měst a městeček České republiky. 1. vyd. Praha : Kartografie, 2004. ISBN 80-7011-741-9
- DAVID, P., SOUKUP, V. 666 přírodních krás České republiky. 1. vyd. Praha : Kartografie, 2003. ISBN 80-7011-717-6
- DAVID, P., SOUKUP, V. 999 turistických zajímavostí České republiky. 1. vyd. Praha : Kartografie ; Euromedia Group ; Knižní klub ; Soukup & David, 1999. ISBN 80-7011-656-0
- FORET, M., FORETOVÁ, V. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0207-X
- HORÁKOVÁ, H. Strategický marketing. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. ISBN 80-7169-996-9
- HORNER, S., SWARBROOKE, J., Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času, Aalikovany marketing služeb. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2003. ISBN 80-2470-202-9
- HOSÁK, L., FIALA, Z., PAVEL, J., JANÁČEK, J., KOTEK, L. Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha : Svoboda, 1986
- HRALA, V. Geografie cestovního ruchu. 4. vyd. Praha : Idea servis, 2002. ISBN 80-85970-36-8
- KIRÁLOVÁ, A. Marketing destinace cestovního ruchu, 1. vyd. Praha : Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4
- KOPAČKA, L., ŠÍP, J., ŠTĚPÁNEK, V., Geografie cestovního ruchu, 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0172-9
- KUBÍK, V. Střední Čechy, Praha, hrady a zámky, historická města, kultura a příroda. 1. vyd. České Budějovice : Uniosguide, 2003. ISBN 80-86141-78-0
- LOŽEK, V., CÍLEK, V., KUBÍKOVÁ, J. a kol. Střední Čechy. Příroda, člověk, krajina. 1. vyd. Praha : Středočeský kraj, 2003. ISBN 80-86569-40-3
- MARCEL, L. Dolní Posázaví. 1. vyd. Praha : Olympia, 1980
- NĚMEC, J., SOUKUP, V. Výlety do okolí Prahy. 1. vyd. Praha : Panorama, 1989

ORIEŠKA, J. Technika služeb cestovního ruchu. 1. vyd. Praha : Idea servis, 1999. ISBN 80-85970-27-9

PETRŮ, Z. Základy ekonomiky cestovního ruchu. 1. vyd. Praha : Idea servis, 1999. ISBN 80-85970-29-5

NOVÁK, I. Sázava-Havl. Brod-Davle, vodácký průvodce, 1: 50 000 1. vyd. Zlín : SHOCart, 1997. ISBN 80-7224-013-7

Turistický lexikon : Čechy, Morava, Slezsko : A-Z. Praha : Olympia, 2001

ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. Cestovní ruch - výkladový slovník. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002

Mapové podklady:

Obrazový atlas turistických cílů a cyklotras v ČR, 1:250000. Klub českých turistů 2005

Obrazový atlas turistických cílů a naučných stezek v ČR. Klub českých turistů 2006

Střední Posázaví, Kutná Hora, 1:50000. Shocart 2003. ISBN 80-7224-357-8

Středočeský kraj, cyklistická mapa, 1:230000, Praha, Kartografie Praha 2004

Středočeský kraj, Mapa turistických zajímavostí 1:240000, 1. vyd. Praha. Geodézie 2004

Štěpánek, V., Klímová, E., Kupka, M., Frintová-Procházková, H. Tématický atlas Středočeského kraje. 1. vyd. Praha, Kartografie Praha 2005. ISBN 80-7011-871-7

Propagační materiál:

Cestovní ruch v České republice 2005, Praha, Ministerstvo pro místní rozvoj 2005

Ministerstvo pro místní rozvoj, CzechTourism

Posázaví - tradiční turistický region, Posázaví o.p. s. 2005

Středočeský kraj, Přírodní zajímavosti, Nymburk, Vega-L 2003

Středočeský kraj, Vodní turistika a vodní sporty, Nymburk, Vega-L 2004

Internetové odkazy:

www.czechtourism.cz

www.czso.cz

www.holidayworld.cz

www.chmi.cz

www.chocerady.cz
www.klubturistu.cz
www.kr-stredocesky.cz
www.idnes.cz
www.mestosazava.cz
www.mmr.cz
www.obce.cz
www.ondrejov.hyperlink.cz
www.oplany.cz
www.posazavi.com
www.regiontour.cz
www.sazavafest.cz
www.stribnaskalice.cz
www.supermapy.centrum.cz
www.world-tourism.org

11 Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Satelitní snímek šetřeného území

Příloha č. 3: Jakost vody v tocích České republiky v letech 1991 - 1992

Příloha č. 4: Jakost vody v tocích České republiky v letech 2003 – 2004

Příloha č. 5: Rybník Hruškov

Příloha č. 6: Stříbrná Skalice

Příloha č. 7: Kostelní Střímelice

Příloha č. 8: Ondřejov – hvězdárna

Dobrý den,

jmenuji se Petra Švaříčková a jsem studentka Jihočeské univerzity, Katedry cestovního ruchu v Táboře. V rámci mé diplomové práce zkoumám roční rekreační cyklus v oblasti Posázaví. Vámi uvedené údaje jsou anonymní a výsledky šetření budou sloužit pouze jako podklad pro zpracování mé diplomové práce.

Předem děkuji za Vaši spolupráci

Petra Švaříčková

Vámi vybranou odpověď zakřížkujte

1. Jaký je důvod Vašeho pobytu v této oblasti?

- pasivní rekreace
- poznání
- pracovní důvody
- kulturní vyžití
- návštěva příbuzných, známých
- sportovní činnost

V případě sportovní činnosti uveďte o jakou činnost jde

- vodní turistika
- cykloturistika
- pěší turistika
- jiná

2. Jak často navštěvujete tuto oblast?

- jsem zde poprvé
- vícekrát za rok, spíše v létě
- jednou ročně
- vícekrát za rok, spíše v zimě

3. Jaká je délka Vašeho pobytu v Posázaví?

- jeden den
- více dní, uveďte počet
- dva dny – víkend
- dva dny – mimo víkend

4. S kým cestujete?

- individuálně
- s parterem/partnerkou
- skupinový výlet (zájezd)
- rodinný výlet
- s přáteli, známými
- jinak

5. Jak jste se dopravili do oblasti Posázaví?

- osobním automobilem/na motocyklu
- vlakem
- na kole
- autobusem
- pěšky
- jinak

6. Odkud jste se dozvěděli o Posázaví?

- z cestovní kanceláře
- od známých
- internet
- propagační materiály
- tisk, rádio, televize
- jinak

7. Využíváte v této lokalitě služeb ubytování? Pokud ano, označte druh

- nevyužívám služeb ubytování
- ubytovna
- hotel
- chata, chalupa
- penzion
- kemp
- u příbuzných/znamých
- jinde

8. Jak byste ohodnotili kvalitu služeb, které jste v Posázaví využili? Případně napište Vaše připomínky k dané službě.

	nevyužil/a jsem	výborné	uspokojivé	neuspokojivé	Vaše připomínky
Stravování					
Kulturní vyžití					
Sportovní vyžití					
Značení turistických tras					
Možnost koupání					
Cyklostezky					
Dostupnost informací o oblasti					

9. Vyjádřete se k daným možnostem vybudování, zkvalitnění či nabídky služeb v oblasti?

	ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
vybudování rozhledny					
vybudování a rozšíření naučné trasy					
zlepšení kvality lesních odpočívadel					
rozšíření cyklostezek a cyklotras					
vybudování půjčovny výletních lodí					
distribuce mapy této oblasti, kde budou vyznačeny všechny atraktivity					

10. Plánujete ještě někdy navštívit Posázaví?

ano ne nevím

Statistické údaje:

Pohlaví: muž žena

Věk: do 18 let 19 – 30 31 – 45 46 – 60 nad 60

Vzdělání: základní/vyučen středoškolské vysokoškolské

Kraj Vašeho trvalého bydliště: Praha Středočeský
 Jihočeský Plzeňský
 Karlovarský Liberecký

 Ústecký Pardubický
 Královehradecký Vysočina
 Zlínský Jihomoravský
 Moravskoslezský Olomoucký

popřípadě město Vašeho trvalého bydliště.....

Datum:

Ještě jednou děkuji za Váš čas a přeji Vám příjemně strávený dnešní den

Příloha č. 2

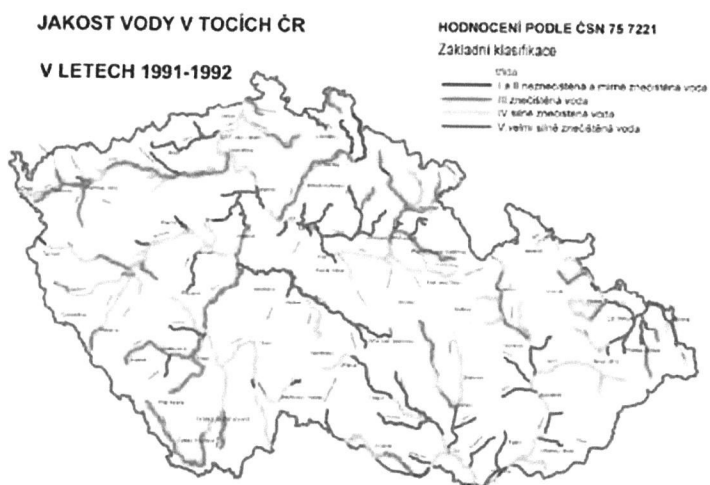
Satelitní mapa

Zdroj: GoogleEarth

Příloha č. 3

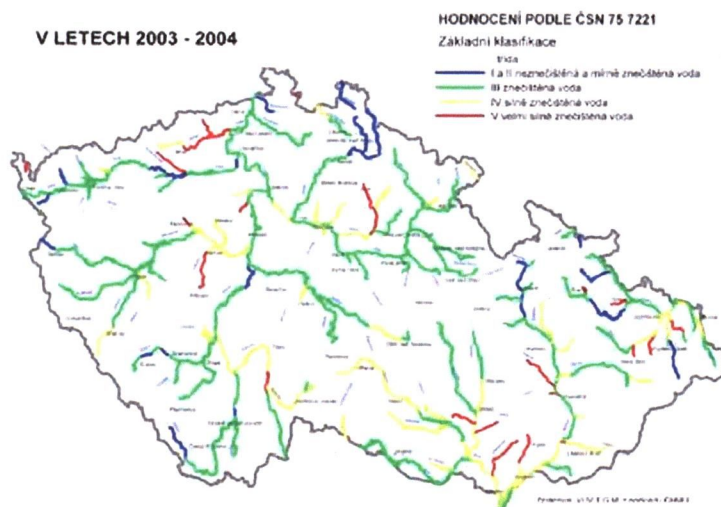
Jakost vody v tocích České republiky v letech 1991 - 1992

Zdroj: www.chmi.cz

Příloha č. 4

Jakost vody v tocích České republiky v letech 1991 - 1992

Zdroj: www.chmi.cz

Příloha č. 5

Rybník Hruškov

Zdroj: <http://www.stribrnaskalice.cz/galerie-hruskov.html>

Příloha č. 6

Stříbrná Skalice

Zdroj: <http://www.stribnaskalice.cz/galerie-skalice.html>

Příloha č. 7

Kostelní Střimelice

Zdroj: <http://www.stribnaskalice.cz/galerie-koststrim.html>

Příloha č. 8

Ondřejov – hvězdárna

Zdroj: <http://www.hrady.cz>